

AGENȚIA DE INTERVENȚIE ȘI PLĂȚI PENTRU AGRICULTURĂ*Programul strategic al politicii agricole pentru perioada 2026–2030***GHIDUL SOLICITANTULUI****INTERVENȚIA DR-09****SPRIJIN PENTRU INSTALAREA TINERILOR ȘI A NOILOR FERMIERI**

Cod intervenție	Denumire completă
DR-09	Sprijin pentru instalarea tinerilor și a noilor fermieri

Istoricul versiunilor

Ediția / Revizia	Data aprobării	Cauza modificării și capitolul supus revizuirii	Autoritatea de aprobare
Ediția I, Revizia 0	Ord. AIPA nr. 370 din 10.08.026 (anexa nr.5)	Versiunea I - inițială (PSPA aprobat prin HG nr.288 din 03.06.26, în vigoare din 23.06.26)	Agencia de Interventie și Plăți pentru Agricultură (denumită în continuare Agenția de plăți)

NOTĂ. Temei juridic. Prezentul ghid este un document de îndrumare destinat potențialilor solicitanți și se aprobă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, conform pct. 11 din Programul strategic al politicii agricole pentru perioada 2026–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 288/2026 (denumit în continuare PSPA 2026–2030). Prezentul ghid operaționalizează exclusiv intervenția DR-09.

ATENȚIE. Prezentul ghid are rolul de a facilita înțelegerea condițiilor de acordare a sprijinului financiar. În cazul oricăror diferențe de interpretare, prevalează prevederile Hotărârii Guvernului nr. 288/2026 privind aprobarea Programului strategic al politicii agricole pentru perioada 2026–2030, ale Legii nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole și ale actelor normative adoptate pentru punerea în aplicare a acestora.

GHID RAPID AL INTERVENȚIEI DR-09

Această sinteză ajută la verificarea inițială a proiectului. Decizia de depunere se bazează pe capitolele și anexele indicate în ghid.

Element esențial	DR-09
Cine poate aplica	Tinerii fermieri și noii fermieri care nu au beneficiat anterior de sprijin financiar din FNDAMR.
Rata sprijinului	70% din cheltuielile eligibile.
Plafonul sprijinului	Sectorul vegetal: 2 000 000 lei; creșterea bovinelor: 3 000 000 lei; alte exploatații zootehnice: 1 500 000 lei.
Numărul de proiecte	Un singur proiect pe durata PSPA 2026–2030.
Durata implementării	Maximum 36 de luni.
Modalitatea de plată	50% în avans și 50% tranșă finală după implementarea proiectului investițional, în baza documentelor confirmative.
Pragul de selecție	Minimum 40 de puncte pentru intrarea în clasament.
Sectoare excluse	Creșterea porcinelor.
Numărul minim de acțiuni	Cel puțin două acțiuni eligibile, dintre care cel puțin una principală.

Verificare rapidă înainte de pregătirea dosarului

- ☐ Solicitantul se încadrează în categoria de tânăr fermier sau de nou fermier și nu a beneficiat anterior de sprijin din FNDAMR.
- ☐ Activitatea și investiția sunt amplasate în mediul rural, conform definiției PSPA 2026–2030.
- ☐ Suprafețele și efectivele vizate de proiect respectă limitele aplicabile intervenției DR-09.
- ☐ Proiectul conține cel puțin două acțiuni eligibile și include o investiție principală.
- ☐ Competențele în domeniu pot fi demonstrate prin documente valabile.
- ☐ Calitatea de membru al unei asociații de profil din domeniul vizat este deținută.
- ☐ Bugetul indică integral contribuția proprie și cheltuielile neeligibile.
- ☐ Actele permissive necesare sunt identificate înainte de depunere.
- ☐ Punctajul estimat a fi obținut este de cel puțin 40 de puncte.

Traseul cererii în 10 pași

1	MAIA lansează apelul și publică perioada, bugetul și modalitatea de depunere.	6	Agenția de plăți evaluează și acordă punctaj numai cererilor eligibile.
2	Solicitantul verifică eligibilitatea și estimează punctajul conform Anexei A4 la prezentul ghid.	7	Cererile cu minimum 40 de puncte sunt ordonate în clasament (anexa nr. 5 la PSPA).
3	Se pregătesc documentele conform listei indicate în formularul cererii.	8	Pentru proiectele selectate se emite actul administrativ individual sau se încheie contractul administrativ.

4	Cererea și dosarul se depun în termenul și forma stabilite prin ordinul de lansare a apelului.	9	Beneficiarul prezintă dovada contribuției proprii în termen de două luni, primește avansul și implementează proiectul.
5	Agenția de plăți înregistrează cererea și verifică conformitatea și eligibilitatea.	10	Se depune cererea pentru tranșa finală, apoi începe perioada de monitorizare.

Traseul de mai sus este o vedere de ansamblu. Pentru calendarul detaliat al procesului, cu responsabili, repere temporale și rezultate pe fiecare etapă, a se vedea Anexa A10 la prezentul ghid.

Cum se interpretează informația din ghid

Marcaj	Semnificație	Regula de utilizare
OBLIGATORIU	Cerință preluată din lege, din PSPA sau din act normativ subsecvent.	Trebuie îndeplinită. Temeiul este indicat în text.
APEL	Condiție concretizată prin actul de lansare: termen, buget, modalitate și formulare.	Se verifică pentru fiecare apel.
ACT DE FINANȚARE	Obligație detaliată prin actul administrativ individual sau prin contractul administrativ.	Se aplică după selectarea proiectului.
ORIENTATIV	Explicație, exemplu, listă de verificare sau instrument de autoevaluare.	Ajută la pregătire, fără a modifica regula juridică.

Hartă de navigare. Eligibilitate: capitolul 2 și Anexa A4. Documente: secțiunea 3.4 și Anexa A3. Buget: secțiunea 1.2 și Anexa A8. Etape și termene: capitolele 3–4 și Anexa A10. Formulare și platforme: anexele A1, A2 și A9.

ATENȚIE. REGULĂ DE SIGURANȚĂ. Înainte de depunere, verificați anunțul ordinului cu privire la lansarea apelului, formularul aplicabil și informațiile curente publicate de Agenția de plăți. Acestea prevalează asupra oricărei versiuni tipărite a ghidului.

CUPRINS

CAPITOLUL 1. PREZENTAREA INTERVENȚIEI.....	9
1.1 Scopul și obiectul ghidului.....	9
1.2 Tipul, forma și cuantumul sprijinului financiar.....	11
1.3 Principiile generale ale acordării sprijinului.....	12
1.4 Activități și investiții eligibile	12
Densitățile minime de plantare.....	13
1.5 Cadrul legal.....	14
1.6 Termeni și definiții.....	16
CAPITOLUL 2. ELIGIBILITATE ȘI CRITERII DE SELECTARE	18
2.1 Solicitanți eligibili.....	18
2.2 Cine nu poate beneficia	19
2.3 Condiții de eligibilitate.....	20
A. Cerințe comune de bază	20
B. Condiții de eligibilitate privind solicitantul și proiectul.....	21
C. Condiții de eligibilitate specifice intervenției DR-09.....	22
2.4 Criterii de selectare și punctaje	23
2.5 Autoevaluarea eligibilității.....	27
2.6 Ajutorul de minimis.....	27
Ce este ajutorul de minimis.....	27
Care acțiuni din DR-09 constituie ajutor de minimis.....	28
Ce se include în prag și cum verifică solicitantul.....	29
Verificarea efectuată de Agenția de plăți și răspunderea solicitantului	29
CAPITOLUL 3. PROCESUL DE APLICARE.....	30
3.1 Fluxul complet al procesului.....	30
3.2 Pregătirea proiectului.....	33
3.3 Completarea cererii.....	35
Verificări înainte de depunere	36
3.4 Dosarul cererii	36
3.5 Modalitatea și termenul de depunere	38
3.6 Lista de verificare înainte de depunere	39
CAPITOLUL 4. EVALUAREA, AUTORIZAREA, FINANȚAREA ȘI IMPLEMENTAREA	41
4.1 Verificarea conformității și a eligibilității.....	41
4.2 Evaluarea și punctarea	41

4.3 Selecția și aprobarea	42
4.4 Contractarea	43
4.5 Implementarea.....	43
Modificarea proiectului aprobat.....	43
4.6 Cererea de plată a tranșei finale	44
4.7 Monitorizare și durabilitate.....	44
CAPITOLUL 5. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE BENEFICIARULUI	46
5.1 Drepturile beneficiarului	46
5.2 Obligațiile beneficiarului	46
5.3 Sancțiuni și recuperarea sumelor.....	47
5.4 Contestarea deciziilor Agenției de plăți	49
5.5 Protecția datelor cu caracter personal.....	50
CAPITOLUL 6. DISPOZIȚII FINALE.....	51
ANEXE	52
Anexa A1. Formulare aplicabile și reguli de utilizare pentru DR-09	52
A1.1 Formularele care compun dosarul.....	52
A1.2 Reguli generale de utilizare a formularelor.....	53
Anexa A2. Instrucțiuni de completare a formularelor DR-09	53
A2.1 Reguli generale de completare.....	53
A2.2 Câmpuri completate de Agenția de plăți.....	54
A2.3 Completarea Părții A, date despre solicitant	54
A2.4 Completarea Părții B, informații privind proiectul investițional.....	55
A2.5 Completarea Părții C, declarații și angajamente.....	55
A2.6 Completarea Părții D, lista documentelor anexate.....	56
A2.7 Completarea formularelor separate.....	56
A2.8 Completarea proiectului investițional	56
A2.9 Verificare la completarea formularelor	56
Anexa A3. Lista documentelor justificative	57
A3.1 Reguli generale	57
A3.2 Document depus după aprobarea proiectului.....	58
A3.3 Verificarea dosarului de documente.....	58
Anexa A4. Fișa de autoevaluare a eligibilității și a punctajului	58
A4.1 Etapa 1. Verificarea eligibilității.....	59
A4.2 Etapa 2. Estimarea punctajului	60
A4.3 Concluzia autoevaluării.....	60

Anexa A5. Declarații și angajamente ale solicitantului	61
A5.1 Ce înseamnă declarația pe propria răspundere.....	61
A5.2 Declarațiile din Partea C a Cererii de sprijin DR-09.....	61
A5.3 Declarația finală din proiectul investițional.....	62
A5.4 Declarațiile depuse ca formulare separate	62
A5.5 Efectele semnării declarațiilor.....	63
A5.6 Verificare înainte de semnare	63
Anexa A6. Condiții artificiale și clauza de eludare.....	64
A6.1 Ce înseamnă condiție artificială.....	64
A6.2 Situații care pot ridica risc.....	64
A6.3 Ce nu constituie, de regulă, condiție artificială.....	65
A6.4 Dovezi care pot demonstra realitatea proiectului	65
A6.5 Verificarea de către Agenția de plăți și efectele constatării	65
A6.6 Auto-verificare înainte de depunere.....	65
Anexa A7. Praguri, plafoane, densități de plantare și coeficienți UVM	66
A7.1 Praguri de suprafață și de efectiv.....	66
A7.2 Rata și plafoanele sprijinului	66
A7.3 Densitățile minime de plantare.....	67
A7.4 Coeficienții de conversie a efectivelor în UVM	68
Anexa A8. Bugetul proiectului și contribuția proprie	68
A8.1 Noțiuni financiare de bază.....	68
A8.2 Regula principală de calcul.....	68
A8.3 Sursele contribuției proprii	69
A8.4 Cheltuieli neeligibile.....	69
A8.5 Exemple de calcul.....	70
A8.6 Verificarea bugetului.....	70
Anexa A9. Contacte, platforme și resurse oficiale ale Agenției de plăți.....	70
A9.1 Contacte.....	70
A9.2 Platforme utilizate la depunere și verificare.....	71
A9.3 Registre și instrumente utile înainte de depunere	71
A9.4 Liste publice și grafice de verificare	72
Anexa A10. Calendar orientativ și termene-cheie ale procesului	72
A10.1 Calendarul orientativ al procesului	72
A10.2 Termene-cheie care trebuie reținute.....	74
A10.3 Reguli practice pentru calcularea termenelor.....	74

FIȘA DE CONTROL AL DOCUMENTULUI76

LISTA ABREVIERILOR

Abreviere	Semnificație
Agenția de plăți	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, denumită Agenția de plăți în Legea nr. 126/2025 și în PSPA 2026–2030
ANSA	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
ASP	Agenția Servicii Publice
CAEM	Clasificatorul activităților din economia Moldovei
CUATM	Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova
DR-09	Intervenția de dezvoltare rurală „Sprijin pentru instalarea tinerilor și a noilor fermieri”, care face obiectul prezentului ghid
FNDAMR	Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural
HG	Hotărâre de Guvern
IBAN	Cod internațional de identificare a contului bancar
IDNO / IDNP	Număr de identificare de stat al persoanei juridice, respectiv al persoanei fizice
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în calitate de autoritate de management
MO	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
ONVV	Oficiul Național al Viei și Vinului
OS	Obiectiv specific al PSPA
OT	Obiectiv transversal al PSPA
PSPA	Programul strategic al politicii agricole pentru perioada 2026–2030
RSA	Registrul de stat al animalelor
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
UVM	Unitate vită mare, unitate de măsură standard care permite reunirea diferitelor categorii de animale

CAPITOLUL 1. PREZENTAREA INTERVENȚIEI

Prezentul ghid se adresează producătorilor agricoli care doresc să acceseze sprijin financiar pentru proiecte investiționale în cadrul intervenției de dezvoltare rurală DR-09 „Sprijin pentru instalarea tinerilor și a noilor fermieri”. Ghidul explică pașii, condițiile, criteriile de selectare, documentele și modul de calcul al sprijinului și poate fi parcurs independent, fără cunoștințe prealabile despre celelalte ghiduri din serie.

Cum se utilizează ghidul. Pentru o verificare inițială, consultați Ghidul rapid. Înainte de depunere, parcurgeți succesiv eligibilitatea din secțiunile 2.1–2.3, punctajul din secțiunea 2.4 și Anexa A4, documentele din secțiunea 3.4 și Anexa A3, apoi bugetul din secțiunea 1.2 și Anexa A8.

Intervenția răspunde unor nevoi structurale ale agriculturii și ale zonelor rurale, identificate în PSPA 2026–2030 și enumerate în fișa intervenției DR-09.

Tabelul 1.1. Nevoile abordate de intervenția DR-09, conform fișei de intervenție

Cod	Titlul nevoii	Prioritate
N1	Îmbunătățirea independenței strategice în aprovizionarea cu alimente	Înaltă
N2	Creșterea rentabilității	Înaltă
N7	Diversificarea surselor de venituri	Înaltă
N12	Menținerea interesului producătorilor de a se dezvolta în raport cu cerințele pieței, oferind produse îmbunătățite calitativ, dar și cu o vizibilitate sporită pe piața internă și externă	Înaltă
N37	Asigurarea continuării de către tinerii fermieri a activității în mediul rural	Înaltă
N38	Facilitarea dezvoltării sustenabile a micilor fermieri și a fermelor de familie în zonele rurale	Înaltă
N48	Modernizarea și diversificarea plantațiilor pomicole, a arbuștilor fructiferi și a căpșunului	Înaltă
Nivelul de prioritate a intervenției	Înaltă	

NOTĂ. Codurile nevoilor din tabelul de mai sus se utilizează efectiv la completarea dosarului: în Secțiunea 3.2 a formularului Proiect investițional DR-09, solicitantul bifează, pe cod, nevoile la care răspunde proiectul. Corelarea trebuie să fie reală și să rezulte din descrierea proiectului, întrucât ea susține punctajul la criteriul privind relevanța și sustenabilitatea.

1.1 Scopul și obiectul ghidului

Intervenția DR-09 sprijină instalarea tinerilor și a noilor fermieri. Prin aceasta se urmărește îmbunătățirea structurii de vârstă a fermierilor, înlocuirea generațiilor de fermieri, promovarea protecției mediului și a agriculturii ecologice, asocierea și consolidarea structurii socio-economice a mediului rural.

Intervenția se adresează tinerilor și noilor fermieri care asigură o gestionare eficientă a exploatației, prin proiecte durabile, adaptate unei agriculturi reziliente și inovative, cu impact redus

asupra mediului și cu utilizarea eficientă a resurselor naturale. Intervenția se adresează cu prioritate și femeilor-fermiere, precum și migranților reveniți care se instalează în mediul rural.

Sprijinul se acordă pentru un proiect investițional, sub forma unei contribuții financiare la cheltuielile eligibile. Forma de sprijin este **finanțarea forfetară**, astfel cum este bifată în fișa intervenției. Aceasta înseamnă că suma sprijinului se calculează după o regulă prestabilită: rata de finanțare se aplică la cheltuielile eligibile, în limita plafonului maxim aplicabil sectorului.

Spre deosebire de plățile directe, aici nu este suficient ca solicitantul să fie eligibil. Sprijinul se acordă în regim competitiv. Cererile eligibile sunt evaluate, punctate și ordonate descrescător. Finanțarea se acordă în această ordine, în limita mijloacelor financiare planificate pentru fiecare apel.

► **Explicație orientativă 1:** *Ce înseamnă o intervenție de tip proiect investițional cu selecție competitivă.*

Un solicitant depune un proiect investițional, nu o simplă cerere de plată. Îndeplinirea condițiilor de eligibilitate este necesară, dar nu garantează prin ea însăși obținerea sprijinului. Toate cererile eligibile se evaluează după o grilă de punctaj, se ordonează descrescător și se finanțează în această ordine, până la epuizarea mijloacelor financiare ale apelului. Cererea eligibilă rămasă fără acoperire financiară se respinge (PSPA, pct.33), cu posibilitatea depunerii din nou la un apel ulterior (PSPA, pct. 34).

Tabelul 1.2. Corelarea intervenției DR-09 cu obiectivele și indicatorii PSPA

Element	Conținut, conform fișei de intervenție DR-09
Tipul de intervenție	Instalarea tinerilor fermieri și a noilor fermieri — art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 126/2025
Obiective specifice asociate	Obiectiv Transversal (OT) - modernizare, inovare și digitalizare. OS 1.2 competitivitate și orientare spre piață; OS 2.1 climă și energie din surse regenerabile; OS 3.1 tineri și noi fermieri; OS 3.2 ocupare, creștere economică și egalitate de gen.
Indicatori de realizare	O.13 numărul tinerilor fermieri care primesc sprijin pentru instalare; O.14 numărul noilor fermieri care primesc sprijin pentru instalare, în afara celor raportați la O.13
Indicatori de rezultat	R.4 digitalizarea agriculturii; R.10 modernizarea exploatațiilor; R.19 energie din surse regenerabile; R.32 reînnoirea generațională; R.33 întreprinderi rurale conduse de tineri sau de femei; R.34 creștere economică și locuri de muncă în zonele rurale
Contribuție la reînnoirea generațiilor	Da
Încadrare OMC	Cutia verde, conform anexei nr. 2 la Acordul privind agricultura, ratificat prin Legea nr. 218/2001

Indicatorii de rezultat vizați de proiect se bifează de solicitant în Partea B, rubrica B6 a formularului cererii de sprijin DR-09. Bifarea indicatorului R.34 impune indicarea numărului de locuri de muncă planificate a fi create.

Statutul ghidului. Regula de prevalență este prezentată pe pagina introductivă. Ierarhia actelor aplicabile este indicată în secțiunea 1.5. Explicațiile și exemplele din ghid au caracter orientativ și nu modifică cerințele legale.

1.2 Tipul, forma și cuantumul sprijinului financiar

Sprijinul se acordă sub formă de finanțare forfetară, calculată ca procent din cheltuielile eligibile ale proiectului, în limita unui plafon maxim al sprijinului per proiect, diferențiat pe sectoare. Rata sprijinului și plafoanele sunt cele stabilite de fișa intervenției DR-09 din PSPA 2026–2030.

Tabelul 1.3. Rata, plafoanele sprijinului și modalitatea de plată la DR-09

Element	Valoare aplicabilă	Temei
Rata sprijinului	70% din cheltuielile eligibile, pentru toate categoriile de solicitanți și pentru toate regiunile	Fișa DR-09, pct. 5.7 și pct. 8
Plafonul sprijinului, sectorul vegetal	2 000 000 lei	Fișa DR-09, subpct. 5.7.1
Plafonul sprijinului, creșterea bovinelor	3 000 000 lei	Fișa DR-09, subpct. 5.7.2
Plafonul sprijinului, alte tipuri de exploatații zootehnice	1 500 000 lei	Fișa DR-09, subpct. 5.7.3
Modalitatea de plată	Două tranșe: 50% în avans și 50% după implementare	Fișa DR-09, subpct. 5.7.4

NOTĂ. Rata de 70% se aplică uniform la DR-09. Statutul de tânăr fermier, de femeie-fermieră sau de migrant revenit nu majorează rata sprijinului la această intervenție, ci influențează exclusiv punctajul obținut la criteriul 1 din grila de selectare (secțiunea 2.4).

► **Explicație orientativă 2:** *Ce înseamnă plafonul sprijinului.*

Plafoanele reprezintă valoarea maximă a sprijinului, nu a proiectului. Cheltuielile eligibile ale proiectului pot depăși aceste sume, însă sprijinul rămâne limitat la plafon, iar diferența este suportată integral de solicitant.

Plata se efectuează în două tranșe. Prima tranșă, de 50% din sprijinul aprobat, se acordă în avans, după încheierea contractului administrativ sau emiterea actului administrativ individual de acordare a sprijinului financiar și după prezentarea dovezii contribuției proprii. Legea nr. 126/2025, art. 26 alin. (2), prevede un avans de până la 50%, iar fișa DR-09, subpct. 5.7.4.1, îl fixează la 50%. A doua tranșă, de 50%, se acordă după implementarea proiectului investițional, în baza documentelor confirmative care atestă realizarea investiției (subpct. 5.7.4.2 din fișă).

► **Exemplu orientativ 1:** *Calculul sprijinului la DR-09, sectorul vegetal.*

Un tânăr fermier solicită sprijin pentru un proiect de legumicultură în teren protejat. Cheltuielile eligibile sunt de 1 400 000 lei. Aplicarea ratei de 70% determină un sprijin de 980 000 lei.

Plafonul sprijinului pentru sectorul vegetal este de 2 000 000 lei. Sprijinul calculat se încadrează în acest plafon. Contribuția proprie a fermierului este de 420 000 lei.

Plata se efectuează în două tranșe. Avansul este de 490 000 lei și se achită după semnarea contractului sau emiterea actului administrativ individual, precum și după prezentarea dovezii contribuției proprii. Tranșa finală este de 490 000 lei și se achită după implementarea proiectului.

► **Exemplu orientativ 2:** *Calculul sprijinului la DR-09, sectorul zootehnic.*

Un nou fermier solicită sprijin pentru o exploatație de creștere a bovinelor. Cheltuielile eligibile sunt de 2 500 000 lei. Rata sprijinului este de 70%, deci sprijinul calculat este de 1 750 000 lei.

Plafonul pentru exploatațiile de creștere a bovinelor este de 3 000 000 lei. Sprijinul calculat se încadrează în acest plafon. Contribuția proprie este de 750 000 lei.

Plata se efectuează în două tranșe egale de 875 000 lei fiecare, în condițiile descrise mai sus.

1.3 Principiile generale ale acordării sprijinului

Acordarea sprijinului respectă următoarele principii, care guvernează interpretarea întregului ghid:

Transparența și tratamentul egal. Toate cererile se evaluează după aceleași criterii și aceeași grilă de punctaj, publicate odată cu apelul.

Selecția competitivă. Finanțarea se acordă în ordinea descrescătoare a punctajului, în limita mijloacelor financiare ale apelului.

Cofinanțarea. Solicitantul asigură partea proprie din valoarea proiectului, respectiv cel puțin 30% din cheltuielile eligibile, la care se adaugă integral cheltuielile neeligibile.

Interdicția dublei finanțări. Cheltuielile finanțate din FNDAMR nu pot face obiectul dublei finanțări din bugetul de stat pentru aceleași costuri.

Interdicția condițiilor artificiale, clauza de eludare. Nu se acordă sprijin solicitanților în privința cărora s-a stabilit că au creat, în mod artificial, condițiile necesare pentru obținerea sprijinului sau a unui alt avantaj, contrar obiectivelor actelor normative relevante (art. 34 din Legea nr. 126/2025).

Durabilitatea. Investiția se menține și se exploatează pe perioada de monitorizare, sub sancțiunea recuperării sumelor.

1.4 Activități și investiții eligibile

Proiectul folosește numai acțiuni din lista eligibilă a intervenției, redată mai jos, așa cum este stabilită de fișa DR-09 din PSPA.

Unele acțiuni sunt marcate în fișă drept componentă secundară și se includ numai ca parte a unui proiect, alături de o acțiune principală, nu de sine stătător. Celelalte acțiuni pot constitui obiectul principal al investiției. Marcajul aparține fiecărei acțiuni în parte, conform fișei. În ghid, o acțiune este tratată drept principală atunci când nu este marcată în fișă drept componentă secundară.

Numărul de bunuri sau echipamente nu este echivalent cu numărul de acțiuni. Două bunuri sau echipamente încadrate la aceeași subpoziție reprezintă o singură acțiune eligibilă. Proiectul trebuie să conțină cel puțin două acțiuni eligibile (fișa DR-09, subpct. 5.4.6).

Tabelul 1.4. Acțiunile eligibile la DR-09, conform fișei de intervenție

Nr. în fișă	Acțiunea eligibilă	Tip	Regim
5.5.1	Înființarea, extinderea sau modernizarea plantațiilor pomicole și/sau de arbuști fructiferi și/sau de căpșun, a plantațiilor viticole	Principală	Standard

Nr. în fișă	Acțiunea eligibilă	Tip	Regim
5.5.2	Defrișarea plantațiilor multianuale îmbătrânite și neproductive, doar ca parte componentă a proiectului	Secundară	Standard
5.5.3	Înființarea, extinderea sau modernizarea serelor și/sau solarilor, utilaje și echipamente necesare pentru producerea pe teren protejat a legumelor, a plantelor aromatice, condimentare și medicinale	Principală	Standard
5.5.4	Construcția, extinderea sau dotarea fermelor zootehnice, inclusiv procurarea de animale	Principală	Standard
5.5.5	Înființarea, extinderea și/sau modernizarea unităților de condiționare și/sau depozitare, răcire și procesare a tuturor categoriilor de bunuri agricole primare produse în cadrul exploatației, corelată cu capacitatea proprie de producere	Principală	Standard
5.5.6	Tehnică și/sau utilaje agricole, corelate cu investiția pentru care se solicită sprijin	Secundară	Standard
5.5.7	Înființarea sau modernizarea facilităților aferente asigurării igienei și biosecurității la nivel de fermă	Secundară	Standard
5.5.8	Utilaje și echipamente pentru producerea și/sau distribuirea furajelor ca hrană pentru animalele din fermă	Principală	Standard
5.5.9	Utilaje și/sau echipamente de procesare a produselor agricole în cadrul exploatației, corelate cu capacitatea proprie de producere, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora	Principală	Minimis
5.5.10	Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing la nivel de exploatație, inclusiv magazine la poarta fermei sau rulote alimentare prin care se comercializează exclusiv propriile produse agricole	Secundară	Minimis
5.5.11	Investiții în stație meteorologică	Principală	Minimis
5.5.12	Digitalizare pentru practicarea agriculturii de precizie	Secundară	Minimis
5.5.13	Înființarea și/sau modernizarea căilor de acces, a rețelelor de apă, gaz, canalizare și/sau electricitate în cadrul exploatației, cu racordare la infrastructura existentă	Secundară	Minimis
5.5.14	Echipamente pentru irigații la nivel de exploatație	Secundară	Minimis
5.5.15	Surse de energie regenerabilă, în limita consumului propriu	Secundară	Minimis
5.5.16	Remorci cu instalații frigorifice, în limita capacităților de producere proprie	Secundară	Minimis

NOTĂ. Coloana „Regim” indică acțiunile care constituie ajutor de minimis, potrivit pct. 6 din fișa DR-09: subpct. 5.5.9–5.5.16. Consecințele acestei încadrări sunt explicate în secțiunea 2.6.

Acțiunile principale și cele secundare sunt grupate în același mod în rubrica B3 a formularului Cererii de sprijin DR-09, ceea ce permite verificarea directă a încadrării la completare.

Densitățile minime de plantare

Pentru acțiunea 5.5.1, atunci când proiectul prevede înființarea unei plantații, densitatea de plantare respectă valorile minime pe specii stabilite de fișa intervenției DR-01, la care fișa DR-09 face trimitere expresă la subpct. 5.4.1. Valorile sunt redată în Tabelul A7.3 din Anexa A7.

ATENȚIE. Din fișa DR-01 se preia **exclusiv densitatea minimă de plantare**, exprimată ca număr de pomi sau de plante la hectar. Suprafețele minime și maxime aplicabile la DR-09 sunt cele stabilite direct de fișa DR-09, la subpct. 5.4.1 și 5.4.2, și nu se raportează în niciun fel la suprafețele minime prevăzute de fișa DR-01 pentru intervenția respectivă.

Densitatea este un raport la hectar și se aplică proporțional suprafeței efectiv plantate prin proiect, inclusiv atunci când aceasta este mai mică de un hectar.

► **Exemplu orientativ 3:** *Minimum două acțiuni la DR-09, plantație pomicolă și utilaje.*

Un tânăr fermier depune un proiect pentru înființarea unei livezi de măr pe 10 ha. Densitatea minimă pentru măr este de 1 100 pomi/ha, deci proiectul prevede plantarea a cel puțin 11 000 de pomi. Aceasta este acțiunea principală și se încadrează la înființarea plantațiilor pomicole (acțiunea 5.5.1).

În același proiect, solicitantul include un tractor pomicol și o mașină de stropit pentru lucrările de întreținere a livezii. Aceste utilaje sunt corelate cu investiția principală și se încadrează la tehnică și utilaje agricole (acțiunea 5.5.6), adică drept componentă secundară.

Proiectul include două acțiuni eligibile și îndeplinește astfel cerința de minimum două acțiuni (fișa DR-09, subpct. 5.4.6).

► **Exemplu orientativ 4:** *Aplicarea densității minime la o suprafață mai mică de un hectar.*

Un tânăr fermier înființează o plantație de măr pe 0,5 ha, suprafața minimă eligibilă la DR-09 fiind de 0,5 ha. Densitatea minimă pentru măr rămâne de 1 100 pomi/ha, indiferent de suprafața plantată.

Numărul minim de pomi se obține prin aplicarea proporțională a densității: 1 100 pomi/ha înmulțit cu 0,5 ha egal 550 de pomi. O plantație de 0,5 ha cu 400 de pomi nu respectă densitatea minimă și nu este eligibilă, chiar dacă suprafața se încadrează în limitele fișei.

Același raționament se aplică oricărei specii: pe 0,5 ha de nuc, la o densitate minimă de 278 pomi/ha, sunt necesari cel puțin 139 de pomi; pe 0,8 ha de căpșun, la 32 000 plante/ha, cel puțin 25 600 de plante.

► **Exemplu orientativ 5:** *Acțiune principală și componentă secundară, fermă zootehnică și utilaje.*

Un nou fermier depune un proiect pentru construcția și dotarea unei ferme de bovine de lapte, inclusiv procurarea a 20 de vaci. Efectivul depășește plafonul de 5 bovine mature stabilit pentru exploatațiile nonprofesionale, deci proiectul îndeplinește condiția privind efectivul minim eligibil (fișa DR-09, subpct. 5.4.3, prin raportare la art. 18 alin. (14) din Legea nr. 221/2007).

Construcția și dotarea fermei, inclusiv procurarea animalelor, reprezintă acțiunea principală și se încadrează la subpct. 5.5.4. Achiziția unui tractor necesar activității fermei se încadrează la tehnică și utilaje agricole (subpct. 5.5.6), ca componentă secundară.

Componenta secundară este eligibilă numai dacă însoțește o investiție principală. Achiziția tractorului, depusă singură, fără construcția sau dotarea fermei, nu ar fi eligibilă.

ATENȚIE. La DR-09 nu sunt eligibile investițiile în sectorul de creștere a porcilor (fișa DR-09, subpct. 5.4.4). Componentele secundare se finanțează numai împreună cu o investiție principală din proiect, nu de sine stătător.

1.5 Cadrul legal

Sprijinul se acordă în baza următoarei ierarhii normative, în ordinea forței juridice:

- Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole;
- PSPA 2026–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 288/2026, inclusiv fișa intervenției DR-09 și anexa nr. 5 privind criteriile de selectare;
- actele normative adoptate pentru punerea în aplicare a acestora, inclusiv ordinele MAIA privind lansarea apelurilor și ordinele Agenției de plăți prin care se aprobă formularele cererilor de sprijin și de plată, precum și celelalte formulare-model necesare în procesul de acordare a sprijinului financiar din FNDAMR (PSPA, pct. 10).

În caz de divergență de interpretare, prevalează actul de rang superior.

Statutul informației. Cerințele cu temei în lege, în PSPA sau în acte subsecvente sunt obligatorii. Termenele, formularele și modalitatea de depunere stabilite pentru un apel se verifică în actul de lansare. Exemplele și listele de verificare sunt orientative.

Acte normative relevante pentru intervenția DR-09:

- Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole;
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, pentru încadrarea în categoria de întreprindere micro sau mică;
- Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier);
- Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, pentru actele permissive;
- Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, pentru pragurile efectivelor de animale ale exploatațiilor nonprofesionale;
- Legea nr. 213/2022 a zootehniei, pentru condițiile zootehnice și genealogice aplicabile animalelor de reproducție;
- Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, pentru regimul de minimis;
- Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți;
- Legea nr. 57/2006 a viei și vinului;
- Legea nr. 218/2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului;
- Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018;
- Hotărârea Guvernului nr. 288/2026 privind aprobarea PSPA 2026–2030;
- Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 cu privire la aprobarea Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027;
- Hotărârea Guvernului nr. 235/2026 privind aprobarea Regulamentului cu privire la utilizarea terenurilor pentru pășuni, fânețe și cosit, inclusiv coeficienții de conversie în UVM;
- Hotărârea Guvernului nr. 597/2024 cu privire la Sistemul integrat de administrare și control și instituirea Sistemului informațional „Registrul fermierilor”;
- Hotărârea Guvernului nr. 963/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat format de Sistemul informațional „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții”;

- Hotărârea Guvernului nr. 941/2020 pentru aprobarea Catalogului mijloacelor fixe;
- Hotărârea Guvernului nr. 828/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Registrului de stat al animalelor;
- Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024 privind aprobarea Regulamentului privind ajutorul de minimis.

NOTĂ. Acțiunile supuse regimului de minimis se evaluează în baza Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. La DR-09 sunt vizate acțiunile de la subpct. 5.5.9 - 5.5.16 din fișa intervenției.

1.6 Termeni și definiții

Definițiile preluate din PSPA sau din legislație sunt definiții legale și au forța actului din care provin. Explicațiile adăugate pentru aplicarea ghidului au caracter orientativ și nu modifică definițiile legale.

Tabelul 1.5. Glosarul termenilor tehnici și juridici aplicabili intervenției DR-09

Termen	Definiție și aplicabilitate la DR-09	Temei normativ
Tânăr fermier	Fermier cu vârsta cuprinsă între 18 și 40 de ani la data depunerii cererii de sprijin, care deține o exploatație agricolă în mediul rural, este fondator și administrator unic al acesteia și deține competențele necesare gestionării afacerii. La DR-09 este categoria-țintă a instalării și dă dreptul la punctajul maxim la criteriul 1.	PSPA, pct. 7.27
Noul fermier	Întreprindere micro sau mică, nou înregistrată, care la data depunerii cererii de sprijin nu depășește termenul de 24 de luni de la data înregistrării și al cărei administrator deține competențele necesare gestionării afacerii. La DR-09 este eligibil alături de tânărul fermier.	PSPA, pct. 7.17
Femeie-fermieră	Fermier înregistrat într-o localitate rurală, al cărei fondator și administrator este femeie și care deține competențe și calificări profesionale corespunzătoare. La DR-09 dă dreptul la punctaj la criteriul 1, fără a modifica rata sprijinului.	PSPA, pct. 7.10
Migrant revenit	Cetățean al Republicii Moldova care întrunește cumulativ patru condiții: s-a aflat minimum un an peste hotarele țării în bază de contract de muncă sau dovedește că a desfășurat o activitate; la data depunerii cererii de sprijin nu s-au împlinit 36 de luni din momentul revenirii în Republica Moldova; a înregistrat o întreprindere care practică activitate agricolă și care, la data depunerii cererii, nu a depășit 24 de luni de la înregistrare; se inițiază pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca administrator al acesteia.	PSPA, pct. 7.16
Mediu rural	Sate (comune) și orașe cu o populație de până la 10 000 de locuitori cu statut de rezident, conform datelor statistice privind numărul populației cu reședință obișnuită ale Biroului Național de Statistică. Solicitantul își desfășoară activitatea și realizează investiția în mediul rural.	PSPA, pct. 7.14

Termen	Definiție și aplicabilitate la DR-09	Temei normativ
Proiect investițional viabil	Document tipizat care conține activități ce justifică, planifică și fundamentează alocarea resurselor financiare, materiale și umane pentru realizarea unui obiectiv economic clar definit, într-un interval de timp determinat. Conținutul minim și durata maximă de implementare, de 36 de luni, sunt stabilite de fișa intervenției.	PSPA, pct. 7.23; fișa DR-09, subpct. 5.2.1
Finanțare forfetară	Forma de sprijin la DR-09: un procent din cheltuielile eligibile, în limita unui plafon maxim al sprijinului stabilit de fișă.	Fișa DR-09, forma sprijinului
Ajutor de minimis	Sprijin de stat de valoare redusă, în limita pragului prevăzut de Legea nr. 139/2012. La DR-09 vizează acțiunile de la subpct. 5.5.9 la 5.5.16.	Legea nr. 139/2012; fișa DR-09, pct. 6
Beneficiarul sprijinului	Solicitantul a cărui cerere de sprijin a fost autorizată pentru finanțare.	PSPA, pct. 7.1
Cerere de sprijin	Cererea prin care se solicită acordarea sprijinului financiar din FNDAMR.	PSPA, pct. 7.3
Cerere de plată	Pentru intervențiile de dezvoltare rurală, documentul prin care se solicită virarea sumelor în baza contractului de finanțare sau a actului administrativ individual de finanțare, însoțit de documentația justificativă.	PSPA, subpct. 7.4.2
Unitate vită mare (UVM)	Unitate de măsură standard care permite reunirea diferitelor categorii de animale pentru a permite compararea acestora. La DR-09 nu constituie prag de eligibilitate, dar se utilizează la completarea rubricii B1 din Cererea de sprijin.	PSPA, pct. 7.29; HG nr. 235/2026

CAPITOLUL 2. ELIGIBILITATE ȘI CRITERII DE SELECTARE

Acordarea sprijinului presupune două filtre succesive:

1. Verificarea eligibilității. Agenția de plăți verifică toate condițiile obligatorii privind solicitantul și proiectul. Cererea neeligibilă nu este supusă analizei în baza criteriilor de selectare, aceasta fiind din start respinsă.

2. Evaluarea și selecția competitivă. Numai cererile eligibile sunt punctate și ordonate descrescător. Pragul pentru intrarea în clasament este de minimum 40 de puncte (PSPA, pct. 30), inclusiv.

Finanțarea se acordă în ordinea clasamentului, în limita mijloacelor financiare ale apelului. La punctaj egal, prioritatea se stabilește după ordinea cronologică de depunere a cererii.

ATENȚIE. Eligibilitatea și obținerea a minimum 40 de puncte permit intrarea în clasament, dar nu garantează finanțarea. Finanțarea depinde de poziția proiectului în clasament și de bugetul apelului.

2.1 Solicitanți eligibili

La DR-09 sunt eligibili **tinerii fermieri și noii fermieri care nu au beneficiat anterior de sprijin financiar din FNDAMR** (fișa DR-09, pct. 5.1).

- **Tânărul fermier** este fermierul cu vârsta cuprinsă între 18 și 40 de ani la data depunerii cererii de sprijin, care deține o exploatație agricolă în mediul rural, este fondator și administrator unic al acesteia și deține competențele necesare gestionării afacerii (PSPA, pct. 7.27).
- **Noul fermier** este întreprinderea micro sau mică, nou înregistrată, care la data depunerii cererii de sprijin nu depășește termenul de 24 de luni de la data înregistrării și al cărei administrator deține competențele necesare gestionării afacerii (PSPA, pct. 7.17).

Intervenția se adresează cu prioritate și femeilor-fermiere, precum și migranților reveniți care se instalează în mediul rural. Aceste calități nu constituie categorii distincte de solicitanți, ci se reflectă în punctajul acordat la criteriul 1 din grila de selectare.

Statutul solicitantului se declară în Partea A, rubrica A3 a formularului Cererii de sprijin DR-09, prin bifarea unei singure categorii.

► **Exemplu orientativ 6:** *Un tânăr fermier eligibil la DR-09.*

O persoană de 32 de ani, fondatoare și administratoare unică a unei exploatații într-o localitate rurală, care nu a mai primit sprijin din FNDAMR, deține o diplomă de studii superioare în agronomie. Îndeplinește condițiile de beneficiar la DR-09: vârsta între 18 și 40 de ani, calitatea de fondator și administrator unic, activitatea în mediul rural, lipsa unui sprijin anterior din FNDAMR și dovada competențelor.

► **Exemplu orientativ 7:** *Un solicitant neeligibil la DR-09.*

Un tânăr fermier care a beneficiat deja de sprijin din FNDAMR depune o cerere la DR-09. Deși îndeplinește condiția de vârstă și pe cea a competențelor, nu este eligibil, fiindcă DR-09 se adresează exclusiv celor care nu au beneficiat anterior de sprijin din FNDAMR.

Solicitantul trebuie să facă dovada competențelor în domeniu, ale administratorului sau ale unui angajat în domeniul vizat. Competențele se dovedesc prin diplome de studii profesional-tehnice ori superioare de licență sau master, prin certificate de formare profesională pentru adulți sau prin instruiri specializate de cel puțin 40 de ore, desfășurate de prestatori de formare profesională (fișa DR-09, subpct. 5.2.3).

NOTĂ. Încadrarea în noțiunea de tânăr fermier sau de nou fermier se verifică potrivit definițiilor din PSPA, pct. 7.27 și 7.17, care raportează competențele de gestionare a afacerii la **administrator**. Separat de încadrare, dovada competențelor în domeniu, cerută proiectului, poate fi făcută de administrator sau de un angajat, potrivit fișei intervenției. Cele două cerințe se evaluează independent.

► **Exemplu orientativ 8:** *Dovada competențelor prin angajat.*

O întreprindere micro înregistrată de zece luni depune un proiect la DR-09. Administratorul nu deține o diplomă în domeniul agricol, însă întreprinderea are angajat un specialist cu certificat de formare profesională în horticultură. Condiția privind competențele în domeniu, cerută proiectului, este îndeplinită, fiindcă fișa permite dovedirea acestora fie de administrator, fie de un angajat.

Separat, statutul de nou fermier se verifică prin competențele de gestionare a afacerii ale administratorului (PSPA, pct. 7.17), care se evaluează independent de competențele în domeniu dovedite prin angajat.

Ce trebuie îndeplinit la depunere, în plus față de încadrarea în categoria de solicitant?

Solicitantul trebuie să dețină un drept legal asupra bunurilor imobile și/sau al părților componente ale acestora pe care sau în care se realizează investiția, respectiv proprietate, arendă, comodat sau alt drept care conferă folosința, și, odată cu punerea în funcțiune a Registrului fermierilor, să fie înregistrat în acesta potrivit cerințelor apelului. Ambele constituie cerințe comune de bază (PSPA, subpct. 8.1 și 8.2). În plus, potrivit fișei intervenției, solicitantul își desfășoară activitatea și planifică efectuarea investiției în mediul rural.

Dreptul prezentat trebuie să permită legal realizarea investiției și menținerea acesteia pe întreaga perioadă de implementare și de monitorizare aplicabilă. Fără îndeplinirea acestor cerințe comune, cererea nu poate fi declarată eligibilă, oricât de bine ar fi întocmit proiectul investițional.

2.2 Cine nu poate beneficia

Nu pot beneficia de sprijin în cadrul intervenției DR-09, indiferent de calitatea proiectului:

- solicitanții care nu se încadrează în categoria de tânăr fermier sau de nou fermier, potrivit definițiilor din PSPA;
- solicitanții care au beneficiat anterior de sprijin financiar din FNDAMR, indiferent de intervenția sau de programul prin care a fost primit sprijinul (subvenția);
- solicitanții care se află în proces judiciar de insolvabilitate sau de lichidare (PSPA, subpct. 8.3);
- solicitanții care nu dețin un drept asupra bunurilor pe care se realizează investiția (PSPA, subpct. 8.1);
- solicitanții în privința cărora s-a stabilit că au creat în mod artificial condițiile necesare obținerii sprijinului (art. 34 din Legea nr. 126/2025).

De asemenea, nu sunt eligibile:

- investițiile în sectorul de creștere a porcinelor (fișa DR-09, subpct. 5.4.4);

- cheltuielile pentru investițiile efectuate în orașele Chișinău sau Bălți, care sunt cheltuieli neeligibile potrivit PSPA, subpct. 9.2, și care oricum nu pot fi întrunite la DR-09, unde investiția se realizează obligatoriu în mediul rural;
- celelalte categorii de cheltuieli neeligibile prevăzute la pct. 9 din PSPA, redate integral în Anexa A8.

Agencia de plăți publică Lista de interdicții, care se consultă pentru situația persoanelor cărora li se aplică restricții la acordarea sprijinului (a se vedea Anexa A9).

2.3 Condiții de eligibilitate

Condițiile de eligibilitate sunt cerințe obligatorii pe care Agenția de plăți le verifică înainte de punctare. Ele se împart în două categorii: condiții privind solicitantul, care privesc statutul și capacitatea acestuia, precum și condiții privind proiectul, care privesc investiția propusă.

Tabelul 2.1. Sinteza condițiilor de eligibilitate la DR-09

Condiții privind solicitantul	Condiții privind proiectul
Se încadrează în categoria de tânăr fermier sau de nou fermier și nu a beneficiat anterior de sprijin din FNDAMR	Prezintă un proiect investițional viabil, cu durata maximă de implementare de 36 de luni
Deține competențe în domeniu, ale administratorului sau ale unui angajat	Conține cel puțin două acțiuni eligibile, dintre care cel puțin una principală
Demonstrează capacitatea de cofinanțare	Deține actele permissive necesare realizării investiției, după caz
Deține un drept legal asupra bunurilor vizate de investiție	Suprafețele, densitățile și efectivele vizate respectă limitele fișei
Își desfășoară activitatea în mediul rural	Investiția se realizează în mediul rural și nu vizează creșterea porcinelor
ATENȚIE. Neîndeplinirea oricărei condiții atrage respingerea cererii, fără evaluarea punctajului.	

A. Cerințe comune de bază

Cerințele comune de bază sunt cumulative și obligatorii, potrivit pct. 8 din PSPA.

Cerința comună de bază	Referință
Solicitantul deține un drept asupra bunurilor imobile și/sau al părților componente ale acestora, în care sau pe care urmează să se efectueze investiția.	PSPA, subpct. 8.1
Fermierul este înregistrat în Registrul fermierilor; cerința se aplică odată cu punerea în funcțiune a acestuia.	PSPA, subpct. 8.2
Solicitantul nu se află în proces judiciar de insolabilitate sau de lichidare.	PSPA, subpct. 8.3
Solicitantul completează toate datele din formularul de cerere și își exprimă acordul ca aceste date să fie introduse în Sistemul informațional „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții”, aprobat prin HG nr. 963/2020.	PSPA, subpct. 8.4
Solicitantul își exprimă acordul privind prelucrarea și utilizarea datelor personale și a datelor privind suprafețele și/sau animalele din exploatație, pentru	PSPA, subpct. 8.5

Cerința comună de bază	Referință
efectuarea controalelor administrative încrucișate cu bazele de date ale altor autorități publice.	
Solicitantul declară pe propria răspundere veridicitatea informației și a documentelor prezentate.	PSPA, subpct. 8.6
Solicitantul nu împiedică efectuarea controalelor de către Agenția de plăți sau de către alte instituții delegate în acest sens.	PSPA, subpct. 8.7

Cerințele de la subpct. 8.4–8.7 se asumă prin declarațiile din Partea C a formularului cererii de sprijin DR-09.

B. Condiții de eligibilitate privind solicitantul și proiectul

Investiția se încadrează în cel puțin două dintre acțiunile eligibile sprijinite prin intervenție (fișa DR-09, subpct. 5.4.6). La DR-09, această cerință este o condiție de eligibilitate specifică, iar cel puțin una dintre acțiuni trebuie să fie principală, componentele secundare nefiind finanțabile de sine stătător.

Solicitantul prezintă un proiect investițional viabil, cu durata maximă de implementare de 36 de luni (fișa DR-09, subpct. 5.2.1), care conține cel puțin: situația inițială a exploatației; obiectivele și acțiunile ce urmează a fi dezvoltate; analiza pieței și justificarea investiției; fezabilitatea economică a investiției; descrierea tehnică; bugetul și contribuția solicitantului; impactul investiției. Proiectul se completează pe formularul tipizat. Proiectul investițional nu se confundă cu proiectul tehnic al lucrărilor de construcție care, atunci când investiția îl cere, se elaborează și se verifică de specialiști cu certificat de atestare tehnico-profesională.

Solicitantul deține actele permise necesare realizării investiției (fișa DR-09, subpct. 5.2.2), prevăzute de Nomenclatorul actelor permise, anexă la Legea nr. 160/2011, după caz. În funcție de natura investiției, pot fi necesare, de exemplu: autorizația de construire, pentru lucrările de construcție sau de extindere; autorizația sanitară veterinară de funcționare, pentru fermele zootehnice; certificatul de înregistrare în domeniul siguranței alimentelor, pentru unitățile de procesare și comercializare; autorizația de mediu pentru folosința specială a apei, pentru irigații și stocarea apei; avizul de racordare, pentru investițiile în utilități. Enumerarea este orientativă, iar solicitantul verifică înainte de depunere actele cerute pentru investiția sa.

Solicitantul prezintă dovada deținerii competențelor în domeniu (fișa DR-09, subpct. 5.2.3), de către administrator sau de către un angajat în domeniul vizat, prin diplome de studii profesional-tehnice sau superioare de licență ori master, prin certificate de formare profesională pentru adulți sau prin instruirii specializate de minimum 40 de ore, desfășurate de prestatori de formare profesională. Condiția se verifică la data depunerii cererii, prin copia documentului care atestă competențele; fișa nu impune o vechime minimă a angajării. Beneficiarul se angajează să respecte condițiile care au stat la baza acordării sprijinului pe toată perioada de implementare și de monitorizare (fișa DR-09, pct. 5.3), astfel încât îndeplinirea condiției privind competențele se menține pe perioada stabilită prin actul de finanțare. Crearea doar aparentă a acestei condiții, printr-o angajare formală, intră sub incidența clauzei de eludare (art. 34 din Legea nr. 126/2025).

Solicitantul își desfășoară activitatea și planifică efectuarea investiției în mediul rural (fișa DR-09, subpct. 5.2.4). Condiția are două elemente cumulative: activitatea solicitantului se desfășoară în mediul rural, iar investiția este amplasată tot în mediul rural. Mediul rural cuprinde satele (comunele)

și orașele cu o populație de până la 10 000 de locuitori cu statut de rezident, conform datelor statistice privind numărul populației cu reședință obișnuită ale Biroului Național de Statistică (PSPA, pct. 7.14). O investiție amplasată într-un municipiu sau într-un oraș cu peste 10 000 de locuitori nu îndeplinește această condiție. Statutul localității se poate verifica în CUATM - **Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova** (anexa nr.3 Legea 764/2001), iar populația în datele publicate de Biroul Național de Statistică.

Solicitantul demonstrează capacitatea de cofinanțare (fișa DR-09, subpct. 5.2.5). Contribuția proprie acoperă partea din cheltuielile eligibile neacoperită de sprijin, respectiv cel puțin 30% din cheltuielile eligibile la rata de 70%. Contribuția crește atunci când sprijinul calculat depășește plafonul și include integral cheltuielile neeligibile. La depunerea cererii, capacitatea de cofinanțare se reflectă în proiectul investițional, prin buget și contribuția solicitantului. Dovada documentară a contribuției se prezintă după aprobarea proiectului investițional, în termen de două luni de la data emiterii actului administrativ individual sau a contractului administrativ, și constă în extras din cont bancar, contract de credit sau de intenție ori contract de împrumut; prin urmare, contribuția poate proveni din surse proprii sau împrumutate.

C. Condiții de eligibilitate specifice intervenției DR-09

Solicitantul se instalează ca tânăr fermier sau ca nou fermier și nu a beneficiat anterior de sprijin financiar din FNDAMR. Această condiție înseamnă că DR-09 este destinată solicitanților care accesează pentru prima dată sprijin financiar din FNDAMR. Nu contează prin ce intervenție sau program a fost primit sprijinul anterior. Un solicitant care a beneficiat deja de o subvenție din FNDAMR nu este eligibil la DR-09, chiar dacă sprijinul primit anterior nu a fost pentru instalare (fișa DR-09, pct. 5.1).

ATENȚIE. Dacă fermierul are o cerere de sprijin din 2025 nefinalizată la data aplicării, cererea pentru DR-09 se suspendă. Cererea din 2025 se va examina în regim de urgență (termeni restrânși), iar decizia finală va determina soarta cererii DR-09:

- dacă cererea din 2025 este **APROBATĂ**: cererea DR-09 se respinge.
- dacă cererea din 2025 este **RESPINSĂ**: cererea DR-09, dacă este conformă, se autorizează la plată.

Suprafața culturilor și plantațiilor propuse prin proiect respectă limitele stabilite (fișa DR-09, subpct. 5.4.1). Suprafața plantațiilor pomicole, a arbuștilor fructiferi, a culturilor legumicole, aromatice, condimentare și medicinale, precum și a plantațiilor de viță de vie pentru struguri de masă este de cel puțin 0,5 ha și de cel mult 10 ha. Pentru producerea legumelor în teren protejat, suprafața este de cel puțin 0,1 ha și de cel mult 10 ha. Densitatea plantațiilor pomicole, de pomușoare și de căpșun respectă valorile minime pe specii stabilite de fișa DR-01, redate în Tabelul A7.3. O plantație sub pragul minim sau peste plafonul de 10 ha nu este eligibilă.

Plantațiile de viță de vie pentru vin respectă suprafața și densitatea minimă obligatorie (fișa DR-09, subpct. 5.4.2). Suprafața plantațiilor de viță de vie cu soiuri de struguri pentru vin este de cel puțin 0,1 ha și de cel mult 10 ha, cu densitatea de cel puțin 3 200 de butuci la hectar. Densitatea minimă este obligatorie, nu orientativă, și are temei propriu în fișa DR-09, nefiind preluată din fișa DR-01.

Efectivul de animale depășește plafonul exploatațiilor nonprofesionale (fișa DR-09, subpct. 5.4.3). Efectivul minim de animale pentru care se solicită sprijin corespunde valorilor care depășesc

plafonul stabilit pentru exploatațiile nonprofesionale, conform art. 18 alin. (14) din Legea nr. 221/2007, cu excepția melcilor, pentru care nu se stabilește un plafon minim.

Nu sunt eligibile investițiile în sectorul de creștere a porcinelor (fișa DR-09, subpct. 5.4.4).

Solicitantul poate beneficia de sprijin pentru un singur proiect pe toată durata implementării PSPA 2026–2030 (fișa DR-09, subpct. 5.4.5). Un beneficiar care a obținut sprijin printr-un proiect DR-09 nu mai poate depune un al doilea proiect în cadrul acestei intervenții în perioada 2026–2030.

Proiectul conține minimum două acțiuni eligibile dintre cele enumerate în Tabelul 1.4, dintre care cel puțin una principală (fișa DR-09, subpct. 5.4.6).

► **Exemplu orientativ 9:** Verificarea încadrării la DR-09.

Un solicitant are 35 de ani la data depunerii cererii, deține o exploatație agricolă în mediul rural, este fondatorul și administratorul unic al acesteia și are competențele necesare. Întrucât vârsta se încadrează în intervalul 18–40 de ani și sunt îndeplinite condițiile de deținere, administrare unică și competențe, solicitantul se califică drept tânăr fermier.

Un solicitant de 42 de ani nu se încadrează ca tânăr fermier. El poate accesa DR-09 numai ca nou fermier, adică o întreprindere micro sau mică, nou înregistrată, care la data depunerii cererii nu depășește 24 de luni de la înregistrare și al cărei administrator deține competențele necesare. Dacă nu se încadrează nici ca tânăr fermier, nici ca nou fermier, cererea la DR-09 nu este eligibilă.

► **Exemplu orientativ 10:** Efectivul minim de animale la DR-09.

Sprijinul în sectorul zootehnic se acordă pentru efective care depășesc plafonul exploatațiilor nonprofesionale stabilit de art. 18 alin. (14) din Legea nr. 221/2007.

Un fermier cu 8 bovine mature depășește plafonul de 5 bovine și se încadrează. Un fermier cu 3 bovine rămâne în categoria nonprofesională și nu este eligibil. Un fermier cu exact 5 bovine mature nu depășește plafonul și, de asemenea, nu se încadrează, întrucât fișa cere valori care depășesc plafonul, nu valori egale cu acesta.

Pentru melci nu se aplică un prag minim, precizare prevăzută expres de fișă, întrucât art. 18 alin. (14) din Legea nr. 221/2007 nu stabilește un plafon pentru aceștia.

ATENȚIE. Pragul zootehnic minim trebuie **depășit**: un efectiv egal cu plafonul exploatațiilor nonprofesionale nu este suficient. Valorile exacte pe specii se verifică în art. 18 alin. (14) din Legea nr. 221/2007, în redacția în vigoare la data depunerii cererii.

2.4 Criterii de selectare și punctaje

Cererile care îndeplinesc condițiile de eligibilitate se supun evaluării și selectării în regim competitiv și se autorizează în limitele mijloacelor financiare alocate pentru intervenție (PSPA, pct. 28). Evaluarea și selectarea proiectelor se efectuează de către Agenția de plăți, pe baza criteriilor de selectare stabilite în fișa intervenției DR-09 și detaliate în anexa nr. 5 la PSPA (PSPA, pct. 29).

Evaluarea se face prin punctaj. Un proiect poate acumula maximum 100 de puncte. Pentru a intra în procesul de selecție, proiectul trebuie să obțină cel puțin 40 de puncte (PSPA, pct. 30). Cererile de sprijin care obțin un punctaj mai mic de 40 de puncte se consideră că nu îndeplinesc condițiile de acordare a sprijinului financiar (PSPA, pct. 31).

Obținerea punctajului minim nu garantează finanțarea. Proiectele se selectează spre finanțare în ordine descrescătoare, conform punctajului obținut, în limita mijloacelor financiare planificate

pentru intervenție, conform tabelului financiar cu realizări din fișa de intervenție. Proiectele cu același punctaj se prioritizează conform ordinii cronologice de depunere a cererii (PSPA, pct. 32).

Solicitantul a cărui cerere de sprijin a rămas fără acoperire financiară se consideră că nu îndeplinește condițiile de acordare a sprijinului financiar (PSPA, pct. 33). Cererile rămase fără acoperire financiară pot fi depuse, în condiții generale, la lansarea unui nou apel (PSPA, pct. 34).

Apelul se lansează prin actul administrativ al MAIA, care stabilește condițiile concrete ale apelului: data lansării și data limită de depunere, intervenția vizată, solicitanții eligibili, modalitatea de depunere și mijloacele financiare disponibile (PSPA, pct. 17 și 18). Actul de lansare a apelului nu modifică criteriile de selectare sau punctajele.

Grila de punctaj a intervenției DR-09 cuprinde șapte criterii. Subpunctele fiecărui criteriu sunt alternative: în cadrul unui criteriu, proiectului i se atribuie un singur subpunctaj, corespunzător situației în care se încadrează. Solicitantul își indică încadrarea în Secțiunea 5 a formularului Proiect investițional DR-09.

Criteriul 1. Profilul solicitantului și suprafața de teren deținută (maximum 20 de puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
1.1	tânăr fermier	20
1.2	femeie fermieră	15
1.3	migrant revenit	10
1.4	fermier	5
1.5	fermier care deține o suprafață de teren agricol mai mare de 10 ha	2

Criteriul punctează proiectele realizate în mediul rural de un tânăr fermier, de o femeie-fermieră sau de un migrant revenit, care deține legal o suprafață de teren agricol de până la 10 ha. Profilurile de la subpunctele 1.1–1.3 se stabilesc conform definițiilor din PSPA, pct. 7, redată în Tabelul 1.5. Vârsta tânărului fermier se apreciază la data depunerii cererii, nu la data lansării apelului.

Calitatea de migrant revenit se acordă numai dacă sunt îndeplinite cumulativ toate cele patru condiții din PSPA, pct. 7.16: a stat minimum un an peste hotarele țării în bază de contract de muncă sau dovedește că a desfășurat o activitate; la data depunerii cererii nu s-au împlinit 36 de luni de la revenirea în Republica Moldova; a înregistrat o întreprindere agricolă care, la data depunerii, nu a depășit 24 de luni de la înregistrare; se inițiază pentru prima dată într-o exploatare agricolă ca administrator al acesteia.

Localizarea în mediul rural se raportează la locul realizării proiectului. Subpunctul 1.4 se aplică solicitantului eligibil care nu se încadrează în niciunul dintre profilurile de la subpunctele 1.1–1.3, cum este noul fermier care nu este tânăr fermier, femeie-fermieră sau migrant revenit. Condiția privind suprafața de teren agricol de până la 10 ha, deținută legal, condiționează punctajele superioare: solicitantul care deține o suprafață mai mare de 10 ha se încadrează la subpunctul 1.5 și primește 2 puncte, indiferent de profil. Deținerea legală se demonstrează prin documentele care atestă dreptul asupra terenului, anexate la dosarul cererii de sprijin conform capitolului 3.

NOTĂ. Diferența de punctaj în cadrul criteriului 1 este semnificativă: 18 puncte separă tânărul fermier cu până la 10 ha (20 de puncte) de fermierul cu peste 10 ha (2 puncte). Raportat la punctajul minim de 40 de puncte, profilul solicitantului poate fi decisiv pentru intrarea proiectului în procesul de selecție.

Criteriul 2. Sectorul prioritar al investiției (maximum 20 de puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
2.1	investiții în exploatații zootehnice	20
2.2	investiții în producerea în spații protejate	15
2.3	investiții în producerea de legume, arbuști fructiferi sau căpșun	10

Criteriul punctează orientarea proiectului către sectoarele prioritare ale intervenției. Încadrarea se apreciază pe baza obiectului investiției descris în proiectul investițional. Grila din anexa nr. 5 la PSPA nu stabilește un subpunctaj pentru proiectele din afara sectoarelor enumerate, ceea ce înseamnă că un proiect care nu vizează niciunul dintre aceste sectoare nu primește puncte la acest criteriu.

Criteriul 3. Procesarea cu preponderență a producției proprii (maximum 15 puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
3.1	procesarea producției proprii	15
3.2	procesarea producției proprii și a celei achiziționate	10
3.3	nu implică procesare	5

Punctajul maxim se acordă proiectelor care prevăd procesarea producției proprii. Proiectele care procesează atât producția proprie, cât și producție achiziționată primesc 10 puncte, iar proiectele fără componentă de procesare primesc 5 puncte. Componenta de procesare se descrie în proiectul investițional, cu indicarea materiei prime și a provenienței acesteia.

Criteriul 4. Tehnologii inovative sau de digitalizare (maximum 10 puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
4.1	aplică tehnologii de digitalizare	10
4.2	aplică tehnologii inovative	6
4.3	nu aplică tehnologii inovative sau de digitalizare	2

Grila distinge între tehnologiile de digitalizare, punctate cu 10 puncte, și tehnologiile inovative, punctate cu 6 puncte. Tehnologiile aplicate se descriu în proiectul investițional, cu indicarea modului în care contribuie la eficientizarea activității.

Criteriul 5. Relevanța și sustenabilitatea proiectului investițional (maximum 15 puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
5.1	proiectul investițional răspunde unei nevoi abordate de intervenție și generează beneficii pe termen lung fără a epuiza resursele	15
5.2	sunt planificate acțiuni și resurse financiare pentru asigurarea mentenanței și bunei funcționări a proiectului după finalizarea acestuia	8
5.3	nu răspunde nevoilor abordate și nu sunt planificate acțiuni și resurse financiare de gestionare durabilă a proiectului investițional după finalizare	0

Aprecierea se face pe baza proiectului investițional. Pentru punctajul maxim, proiectul trebuie să demonstreze că răspunde nevoilor abordate de intervenție, respectiv celor enumerate în Tabelul

1.1 și bifate în Secțiunea 3.2 a formularului, și că generează beneficii pe termen lung fără a epuiza resursele. Planificarea acțiunilor și a resurselor financiare pentru mentenanța investiției după finalizare se punctează cu 8 puncte, iar lipsa oricărei fundamentări conduce la 0 puncte în cadrul criteriului.

Criteriul 6. Numărul locurilor de muncă create (maximum 10 puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
6.1	cel puțin două locuri de muncă permanente	10
6.2	cel puțin un loc de muncă permanent	6
6.3	nu creează locuri de muncă	2

Se punctează locurile de muncă permanente create prin proiect și asumate în proiectul investițional. Locurile de muncă sezoniere sau temporare nu se încadrează la subpunctele 6.1 și 6.2. Numărul locurilor de muncă planificate se indică și în rubrica B6 a Cererii de sprijin, la indicatorul R.34.

Criteriul 7. Impactul economic al proiectului investițional (maximum 10 puncte)

Subpct.	Situația punctată	Punctaj
7.1	proiectul stimulează dezvoltarea economică și contribuie la efecte economice durabile prin: crearea locurilor de muncă; creșterea productivității și a calității; creșterea profitului; contribuie la bugetul public național	10
7.2	nu este prevăzut impactul economic în urma implementării proiectului	0

Impactul economic se demonstrează în proiectul investițional prin efectele economice durabile enumerate în grilă. Proiectele care nu fundamentează impactul economic primesc 0 puncte în cadrul criteriului.

Tabelul 2.2. Structura punctajului la DR-09

Criteriul	Punctaj maxim	Punctaj minim posibil
1. Profilul solicitantului și suprafața de teren deținută	20	2
2. Sectorul prioritar al investiției	20	0
3. Procesarea cu preponderență a producției proprii	15	5
4. Tehnologii inovative sau de digitalizare	10	2
5. Relevanța și sustenabilitatea proiectului investițional	15	0
6. Numărul locurilor de muncă create	10	2
7. Impactul economic al proiectului investițional	10	0
Total	100	11

NOTĂ. Punctajul minim teoretic al unui proiect eligibil este de 11 puncte, mult sub pragul de 40 de puncte. Pragul nu se atinge pasiv: el presupune ca proiectul să fie fundamentat cel puțin pe relevanță și

sustenabilitate, pe impact economic și pe încadrarea într-un sector prioritar. Solicitantul are interesul să consolideze proiectul pe criteriile cu pondere mare înainte de depunere.

► **Exemplu orientativ 11:** *Calculul punctajului la DR-09.*

O femeie-fermieră care deține 6 ha de teren agricol depune un proiect în sectorul zootehnic. Proiectul prevede procesarea producției proprii, aplicarea tehnologiilor de digitalizare și crearea a două locuri de muncă permanente, este fundamentat pe nevoile abordate de intervenție și demonstrează impact economic.

Punctajul se calculează astfel: femeie-fermieră 15 puncte; sector prioritar zootehnic 20 de puncte; procesarea producției proprii 15 puncte; tehnologii de digitalizare 10 puncte; relevanță și sustenabilitate 15 puncte; două locuri de muncă permanente 10 puncte; impact economic 10 puncte. Total 95 de puncte.

Proiectul depășește pragul minim de 40 de puncte și este inclus în clasamentul de selecție. Finanțarea se acordă în ordinea descrescătoare a punctajului, în limita mijloacelor financiare disponibile.

► **Explicație orientativă 3:** *Cum funcționează grila de punctaj.*

Criteriile de selectare și punctajele sunt stabilite în fișa intervenției DR-09 și în anexa nr. 5 la PSPA. Ghidul nu modifică grila de punctaj. Selecția se face în ordine descrescătoare a punctajului, în limita mijloacelor financiare disponibile; la punctaj egal, prioritate are cererea depusă mai devreme. Cererea rămasă fără acoperire financiară nu îndeplinește condițiile de acordare a sprijinului în apelul respectiv, dar poate fi depusă din nou la un apel ulterior.

2.5 Autoevaluarea eligibilității

Înainte de depunere, solicitantul parcurge traseul de autoevaluare din Anexa A4 la prezentul ghid. Fișa verifică mai întâi condițiile obligatorii, apoi estimează punctajul. Instrumentul este orientativ și nu înlocuiește verificarea Agenției de plăți.

Un răspuns negativ la o condiție obligatorie indică un risc de neeligibilitate care trebuie clarificat înainte de depunere. Traseul are două etape:

- **Etapa 1** verifică eligibilitatea: încadrarea în categoria de beneficiari, cerințele comune de bază (dreptul asupra bunurilor vizate de investiție, activitatea și investiția în mediul rural, proiectul investițional viabil cu minimum două acțiuni eligibile, capacitatea de cofinanțare, competențele în domeniu, actele permissive, lipsa condițiilor artificiale, regimul de minimis, dosarul complet conform Anexei A3 și Părții D a cererii) și condițiile specifice ale intervenției, inclusiv pragurile de suprafață, de densitate și de efectiv.
- **Etapa 2** se completează numai dacă toți pașii Etapei 1 au fost bifați „Da”: solicitantul înscrie, criteriu cu criteriu, punctajul în care se încadrează conform tabelelor din prezenta secțiune și obține totalul estimat. Proiectele care nu ating punctajul minim de 40 de puncte nu îndeplinesc condițiile de acordare a sprijinului financiar (PSPA, pct. 30 și 31).

Dacă una dintre condițiile obligatorii nu este îndeplinită, solicitantul poate corecta proiectul sau completa dosarul, dacă acest lucru este posibil înainte de expirarea termenului apelului.

2.6 Ajutorul de minimis

Ce este ajutorul de minimis

Ajutorul de minimis este o formă de sprijin public cu valoare limitată: suma totală a ajutoarelor acordate unui beneficiar ca ajutor de minimis nu poate depăși, într-o perioadă de trei ani, respectiv anul acordării ajutorului și cei doi ani calendaristici precedenți, pragul de minimis stabilit de Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Regimul general de minimis, cu excepția ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, este reglementat de legea menționată și de Regulamentul privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024.

ATENȚIE. *Ajutor de minimis* – ajutor a cărui sumă totală acordată, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, nu depășește într-o perioadă maximă de 3 ani pragul de minimis de 5000000 de lei per beneficiar, conform art. 3 alin. (1) din Legea nr. 139/2012.

Unele acțiuni și cheltuieli eligibile din cadrul intervenției DR-09 se acordă sub această formă. Solicitantul nu depune nici o notificare individuală la Consiliul Concurenței; verificarea încadrării în pragul de minimis se efectuează de către Agenția de plăți, înainte de acordarea sprijinului, potrivit procedurilor aplicabile.

► **Explicație orientativă 4:** *Ajutorul de minimis ca formă de calificare a sprijinului.*

Ajutorul de minimis funcționează ca o calificare atribuită unor forme de sprijin public. Toate ajutoarele de minimis care poartă această calificare, primit de întreprindere și de grupul de întreprinderi din care face parte, de la orice instituție publică și din orice program, se cumulează, verificat față de pragul general de ajutor de minimis pentru anul acordării și cei doi ani calendaristici precedenți.

Pragul nu creează datorii: dacă noua componentă de minimis ar depăși pragul, ajutorul nu poate fi acordat ca ajutor de minimis în măsura în care prin acordarea acestuia s-ar depăși plafonul aplicabil; reducerea valorii înainte de acordare este posibilă numai dacă schema de minimis o permite și dacă Agenția de plăți o formalizează. Sume de restituit pot apărea în cazurile prevăzute de lege, între care obținerea ajutorului pe baza unei declarații incomplete, eronate sau false, cumulul necorespunzător ori alte nereguli constatate.

ATENȚIE. Nu orice subvenție sau sprijin financiar este ajutor de minimis. La verificarea pragului ajutorului de minimis se includ numai ajutoarele calificate expres ca ajutor de minimis. În cadrul DR-09, această calificare se aplică numai acțiunilor și cheltuielilor indicate expres în fișa intervenției.

Care acțiuni din DR-09 constituie ajutor de minimis

Delimitarea rezultă din pct. 6 al fișei DR-09, privind evaluarea ajutoarelor: acțiunile și cheltuielile prevăzute la subpct. 5.5.9 - 5.5.16. Acestea vizează procesarea produselor agricole în cadrul exploatației, comercializarea și marketingul la nivel de exploatație, stația meteorologică, digitalizarea pentru agricultura de precizie, căile de acces și rețelele de apă, gaz, canalizare și electricitate, echipamentele pentru irigații, sursele de energie regenerabilă și remorcile cu instalații frigorifice.

Sprijinul aferent celorlalte acțiuni eligibile din cadrul fișei DR-09 nu se include în pragul de minimis, fără a aduce atingere celorlalte reguli aplicabile privind eligibilitatea, cumulul, dubla finanțare și plafoanele intervenției. Dacă proiectul include atât acțiuni supuse regimului de minimis, cât și acțiuni în afara acestui regim, valoarea componentei de minimis se indică separat, în rubrica B5 a Cererii de sprijin. În calculul pragului de minimis se include numai partea de sprijin aferentă acțiunilor supuse acestui regim.

Ce se include în prag și cum verifică solicitantul

În calculul pragului ajutorului de minimis se includ ajutoarele calificate expres drept ajutor de minimis, indiferent de forma acestora, acordate din resurse publice de orice furnizor de ajutor de minimis. Solicitantul poate verifica dacă a beneficiat anterior de ajutor de minimis în documentele primite la acordarea sprijinurilor: contracte de finanțare, decizii de acordare, notificări și scrisori de informare. Furnizorul are obligația de a informa în scris beneficiarul despre acordarea ajutorului de minimis (Legea nr. 139/2012, art. 51 alin. (2)), astfel încât mențiunea ar trebui să figureze în documentul de acordare. Dacă natura sprijinului nu rezultă clar din documente, solicitantul cere confirmare instituției care a acordat sprijinul.

La depunerea cererii, solicitantul completează și anexează Declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit, pe formularul tipizat aprobat de Agenția de plăți. Declarația cuprinde ajutoarele de minimis primite în cursul anului acordării și pe parcursul celor doi ani calendaristici precedenți, de întreprindere și de grupul de întreprinderi din care aceasta face parte, din orice sursă. Dacă întreprinderea nu a primit ajutor de minimis, se bifează opțiunea corespunzătoare. În cazul în care solicitantul nu a beneficiat de ajutoare de minimis în această perioadă, acesta va declara expres acest fapt în formularul-tip.

NOTĂ. Declarația privind ajutorul de minimis este un **formular separat**, care se anexează la cerere, nu o parte a formularului cererii de sprijin. Ea se depune ori de câte ori proiectul include cel puțin una dintre acțiunile 5.5.9–5.5.16, potrivit avertismentului inserat în rubrica B3 a Cererii de sprijin DR-09.

Verificarea efectuată de Agenția de plăți și răspunderea solicitantului

Agenția de plăți verifică încadrarea în pragul de ajutor de minimis înainte de acordare și informează în scris beneficiarul despre intenția de acordare a ajutorului de minimis (Legea nr. 139/2012, art. 51 alin. (2)). Sprijinul care ar conduce la depășirea pragului nu poate fi acordat în baza acestui sprijin. Solicitantul răspunde pentru corectitudinea și completitudinea informațiilor declarate; declararea incompletă sau eronată a ajutoarelor de minimis poate duce la respingerea cererii, la neacordarea sprijinului sau la recuperarea sumelor acordate necuvenit.

► Exemplu orientativ 12: Calculul cumulului de minimis.

Un fermier depune un proiect DR-09 cu un sprijin total calculat de 980 000 lei, din care numai 300 000 lei corespund acțiunilor supuse regimului de minimis (subpct. 5.5.9–5.5.16 din fișa intervenției).

În calculul pragului de minimis se include numai componenta de 300 000 lei, nu întregul sprijin de 980 000 lei. Această componentă se adaugă la ajutoarele de minimis primite anterior de întreprindere și de grupul de întreprinderi din care face parte, în anul acordării și în cei doi ani calendaristici precedenți.

Dacă rezultatul cumulului depășește pragul legal (5000000 lei), ajutorul nu poate fi acordat ca de minimis în forma solicitată; reducerea componentei înainte de acordare este posibilă numai dacă schema de minimis și procedura Agenției de plăți o permit.

CAPITOLUL 3. PROCESUL DE APLICARE

3.1 Fluxul complet al procesului

Autorizarea cuprinde primirea, înregistrarea și examinarea cererii, urmate de emiterea actului administrativ individual sau de încheierea contractului administrativ de finanțare (PSPA, pct. 20). Agenția de plăți adoptă proceduri interne detaliate pentru primirea, înregistrarea, examinarea și plata cererilor, precum și pentru descrierea documentelor și a sistemelor informaționale utilizate (PSPA, pct. 21).

Tabelul 3.1. Etapele și reperele temporale ale procesului

Etapa	Responsabil	Acțiunea principală	Când / termen	Temei
1. Lansarea apelului	MAIA	Aprobă și publică actul de lansare, care stabilește perioada, modalitatea de depunere, bugetul și condițiile apelului.	Actul se publică în Monitorul Oficial cu cel puțin 20 de zile înainte de deschiderea apelului, precum și pe paginile web oficiale ale MAIA și ale Agenției de plăți. Apelul durează între 30 și 90 de zile.	PSPA, pct. 17 și 18; Legea nr. 126/2025, art. 30 alin. (2) și (3)
2. Pregătirea dosarului	Solicitantul	Pregătește proiectul investițional, documentele, actele permissive și sursa contribuției proprii.	Înainte de deschiderea apelului și pe durata acestuia.	Fișa DR-09, subpct. 5.2.1
3. Depunerea cererii	Solicitantul	Depune cererea și documentele anexate la locul stabilite prin apel.	Numai în perioada stabilită prin apel; cererile tardive se resping.	Legea nr. 126/2025, art. 30 alin. (1) și (5); PSPA, subpct. 18.1–18.4
4. Verificarea conformității și a eligibilității	Agencia de plăți	Verifică legalitatea, conformitatea, eligibilitatea și documentele justificative.	În cadrul termenului de 90 de zile de la închiderea apelului, pentru cererile complete.	PSPA, pct. 20, 21 și 24; Legea nr. 126/2025, art. 30 alin. (6) și (7)
5. Evaluarea și punctarea	Agencia de plăți	Evaluează cererile eligibile conform grilei; punctajul minim este de 40 de puncte.	În cadrul aceluiași termen de 90 de zile.	PSPA, pct. 29, 30 și 31
6. Selectarea	Agencia de plăți	Selectează proiectele în ordinea descrescătoare a punctajului, în limita mijloacelor financiare disponibile.	În cadrul aceluiași termen de 90 de zile.	PSPA, pct. 32, 33 și 34
7. Contractarea sau emiterea actului	Agencia de plăți și solicitantul	Se emite actul administrativ individual sau, la cererea	La finalizarea procedurii de examinare.	PSPA, pct. 20 și 37; Legea nr.

Etapa	Responsabil	Acțiunea principală	Când / termen	Temei
		solicitantului, se încheie contractul administrativ.		126/2025, art. 31 alin. (2)
8. Prezentarea dovezii contribuției proprii	Beneficiarul	Prezintă extrasul de cont, contractul de credit, contractul de împrumut sau alt document admis, cu cererea de plată pentru tranșa I (a cărei model se aprobă de Agenția de plăți)	În termen de două luni de la emiterea actului sau semnarea contractului.	PSPA, pct. 37
9. Plata avansului	Agenția de plăți	Achită avansul de 50% din sprijinul aprobat.	După prezentarea dovezii contribuției proprii și îndeplinirea condițiilor de finanțare.	Fișa DR-09, subpct. 5.7.4; PSPA, pct. 37
10. Implementarea	Beneficiarul	Realizează investiția	Cel mult 36 de luni de la emiterea actului sau semnarea contractului.	Fișa DR-09, subpct. 5.2.1
11. Cererea și plata tranșei finale	Beneficiarul și Agenția de plăți	Beneficiarul depune cererea de plată finală; se verifică documentele și investiția, apoi se stabilește tranșa finală.	După finalizarea investiției și efectuarea verificărilor.	PSPA, pct. 35, 36 și 38
12. Monitorizarea	Beneficiarul și Agenția de plăți	Beneficiarul menține investiția; se verifică durabilitatea și respectarea angajamentelor.	De la finalizarea implementării; durata diferă în funcție de tipul investiției, conform secțiunii 4.7.	PSPA, pct. 13 și 40

NOTĂ. Reperele temporale au caracter sintetic. Termenele exprimate ca durate exacte, adică 20 de zile, între 30 și 90 de zile, 90 de zile, două luni și 36 de luni, sunt stabilite în Legea nr. 126/2025 și în PSPA. Calendarul detaliat și regulile de calcul al termenelor sunt prezentate în Anexa A10. Datele exacte se verifică în actul de lansare a apelului și în actul de finanțare.

De ce se poate pregăti dosarul înainte de apel. Condițiile de eligibilitate, criteriile de selectare și lista documentelor sunt stabilite de PSPA și sunt cunoscute din timp, independent de apel. De aceea, solicitantul poate parcurge autoevaluarea din secțiunea 2.5 și poate pregăti proiectul investițional, actele permissive și sursa contribuției proprii înainte de lansarea apelului. Depunerea se face numai în perioada apelului.

Descrierea etapelor, cu trimiterile normative aplicabile:

- **Lansarea apelului de către MAIA**, în calitate de autoritate de management, prin act administrativ care stabilește data lansării și data limită de depunere, intervenția pentru care se anunță apelul, solicitanții eligibili, locația și modalitatea depunerii, intervalul orar de depunere și mijloacele financiare disponibile (PSPA, pct. 17 și 18). Actul administrativ se publică în Monitorul Oficial cu cel puțin 20 de zile înainte de deschiderea apelului și pe paginile oficiale ale MAIA și ale Agenției de plăți, iar durata apelului este de minimum 30 și maximum 90 de zile (Legea nr. 126/2025, art. 30 alin. (2) și (3)).

- **Pregătirea proiectului investițional viabil și a dosarului de către solicitant.** Proiectul investițional conține cel puțin cele șapte componente obligatorii prevăzute la subpct. 5.2.1 din fișă, iar durata de implementare planificată nu poate depăși 36 de luni. Tot în această etapă, solicitantul obține actele permissive necesare (fișă DR-09, subpct. 5.2.2) și se asigură că poate demonstra capacitatea de cofinanțare (subpct. 5.2.5).
- **Depunerea cererii de sprijin,** în perioada și în modalitatea stabilite prin ordinul MAIA de lansare a apelului (PSPA, subpct. 18.4). Cererile depuse după data limită se resping, indiferent de motivul întârzierii (Legea nr. 126/2025, art. 30 alin. (5)).
- **Controlul legalității și conformității cererii de către Agenția de plăți,** inclusiv prin prisma documentelor justificative care o însoțesc (PSPA, pct. 24), pe baza procedurilor interne adoptate de aceasta (PSPA, pct. 20 și 21). Întrucât DR-09 nu figurează printre intervențiile autorizate în ordine cronologică (PSPA, pct. 27), cererile nu se plătesc în ordinea depunerii, ci trec în etapa de evaluare și selectare (PSPA, pct. 28).
- **Notificarea privind înlăturarea neconformităților.** Atunci când în procesul de examinare se constată neconformități care pot fi înlăturate, subdiviziunea implicată din cadrul Agenției de plăți transmite solicitantului o notificare pe formularul tipizat, care indică neconformitățile, actele solicitate suplimentar și termenul de prezentare a acestora, exprimat în zile lucrătoare. Neprezentarea documentelor suplimentare în termenul stabilit poate duce la respingerea parțială sau totală a cererii de sprijin.
- **Evaluarea și punctarea cererilor eligibile** de către Agenția de plăți, pe baza criteriilor de selectare stabilite în fișă intervenției și detaliate în anexa nr. 5 la PSPA (PSPA, pct. 29). Pragul minim pentru includerea în clasamentul de selecție este de 40 de puncte, iar cel maxim de 100 de puncte (PSPA, pct. 30).
- **Selectarea proiectelor spre finanțare** în ordinea descrescătoare a punctajului, în limitele mijloacelor financiare planificate pentru intervenție (PSPA, pct. 32). La punctaje egale, proiectele se prioritizează după ordinea cronologică de depunere. Cererea rămasă fără acoperire financiară poate fi depusă din nou, în condiții generale, la lansarea unui nou apel (PSPA, pct. 33 și 34).
- **Contractarea și prezentarea dovezii contribuției proprii.** Sprijinul se acordă prin încheierea unui contract administrativ sau prin emiterea unui act administrativ individual (PSPA, pct. 20). Pentru sprijinul acordat la DR-09 – plata în avans, solicitantul prezintă dovada contribuției în termen de două luni de la data emiterii actului administrativ individual sau a contractului administrativ (PSPA, pct. 37).
- **Acordarea avansului de 50%** după semnarea contractului sau emiterea actului administrativ și după prezentarea dovezii contribuției proprii anexate la cererea de plată pentru tranșa I, iar a doua tranșă, de 50%, după implementarea proiectului, în baza documentelor confirmative (fișă DR-09, subpct. 5.7.4).
- **Implementarea proiectului investițional** în termen de cel mult 36 de luni, calculate de la momentul semnării contractului administrativ sau al emiterii actului administrativ individual (fișă DR-09, subpct. 5.2.1). Pe toată perioada de implementare, beneficiarul asigură respectarea criteriilor de eligibilitate care au stat la baza acordării sprijinului (PSPA, pct. 40) și respectă angajamentele prevăzute în contractul sau actul administrativ de finanțare (fișă DR-09, pct. 5.3).

- **Depunerea cererii de plată a tranșei finale**, însoțită de documentele justificative ale operațiunilor efectuate (PSPA, pct. 36). Cererea de plată se execută în baza actului administrativ individual, numai după realizarea unui număr suficient de controale, în funcție de tipul și obiectul intervenției și de nivelul de risc (PSPA, pct. 35). Dacă valoarea investiției eligibile este mai mică decât valoarea sprijinului aprobat, tranșa finală constituie diferența dintre sprijinul eligibil și tranșa achitată anterior; dacă este mai mică decât avansul deja acordat, diferența se rambursează de către beneficiar (PSPA, pct. 38).
- **Monitorizarea post-implementare** pe perioada aplicabilă tipului de investiție (PSPA, pct. 13). În această perioadă, beneficiarul menține investiția, destinația acesteia și respectarea criteriilor de eligibilitate și a angajamentelor asumate (PSPA, pct. 40; fișa DR-09, pct. 5.3).

ATENȚIE. Cererile depuse după data limită se resping, indiferent de motivul întârzierii. Termenul de depunere este o condiție de admisibilitate, nu o simplă formalitate. Pregătiți și depuneți dosarul înainte de ultimele zile ale apelului.

3.2 Pregătirea proiectului

Ce este un proiect investițional. Proiectul investițional este documentul în care solicitantul descrie, clar, concis și verificabil, ce urmează să cumpere, să construiască sau să modernizeze, de ce este necesară investiția, cât costă, cât acoperă din surse proprii și ce rezultate așteaptă după implementare.

În sensul PSPA, proiectul investițional viabil este documentul tipizat care conține activități ce justifică, planifică și fundamentează alocarea resurselor financiare, materiale și umane pentru realizarea unui obiectiv economic clar definit, într-un interval de timp determinat (PSPA, pct. 7.23).

Solicitantul elaborează proiectul pe formularul tipizat **Proiect investițional DR-09**, cu durata maximă de implementare de 36 de luni, asigurând corelarea bugetului cu devizul de cheltuieli și includerea a cel puțin două acțiuni eligibile.

Tabelul 3.2. Conținutul minim al proiectului investițional și localizarea în formular

Nr.	Componenta cerută de fișă (subpct. 5.2.1)	Unde se completează în formular	Recomandare practică
1	Situația inițială a exploatației	Secțiunea 2	Prezentați date concrete și verificabile privind suprafețele deținute sau arendate, efectivele de animale, dotarea tehnică, activitățile curente și nivelul actual de venituri, corelate cu documentele de deținere. Formularul cere minimum 10 rânduri.
2	Obiectivele și acțiunile ce urmează a fi dezvoltate	Secțiunile 3.1, 3.2 și 3.3	Descrieți succint scopul, bifați nevoile abordate pe cod și detaliați, pe intervale de timp, obiectivul planificat, acțiunea selectată din fișă, componentele și descrierea tehnică, valoarea estimativă și sursa de finanțare.
3	Analiza pieței și justificarea investiției	Secțiunea 4	Fundamentați analiza pe datele reale ale exploatației: cumpărători, cerere actuală și

Nr.	Componenta cerută de fișă (subpct. 5.2.1)	Unde se completează în formular	Recomandare practică
			tendință, prețuri practicate, canale de comercializare bifate și contracte existente sau în negociere.
4	Fezabilitatea economică a investiției	Secțiunea 4, în corelare cu Secțiunea 3.3	Prezentați veniturile estimate, costurile de funcționare și capacitatea de întreținere a investiției după finalizare, folosind estimări prudente susținute de situația exploatației. Se vor selecta riscurile, dar și măsurile de tratare a acestora, în dependență de proiectul dezvoltat.
5	Descrierea tehnică	Secțiunea 3.3, coloana „Componentele proiectului și descrierea tehnică”	Indicați specificațiile tehnice, capacitatea, amplasarea, furnizorii identificați și documentația tehnică, corelate cu dimensiunea exploatației.
6	Bugetul și contribuția solicitantului	Secțiunea 1 și Secțiunea 3.3	Valorile agregate se înscriu în Secțiunea 1, iar defalcarea pe acțiuni și surse în Secțiunea 3.3. Asigurați corelarea cu devizul de cheltuieli pe fiecare poziție.
7	Impactul investiției	Secțiunile 3.2 și 5	Leगाți impactul declarat direct de acțiunile propuse: efectul asupra producției, asupra locurilor de muncă și asupra mediului.

În plus față de componentele minime cerute de fișă, formularul tipizat conține trei secțiuni care se completează obligatoriu:

- **Secțiunea 5 - abordarea investiției prin prisma criteriilor de selectare**, în care solicitantul bifează, pentru fiecare dintre cele șapte criterii, o singură categorie în care se încadrează. Bifele trebuie susținute de conținutul proiectului; ele nu creează prin ele însele dreptul la punctaj.
- **Secțiunea 6 - calendarul de implementare**, structurat pe intervale de trei luni până la luna 36, în care se marchează acțiunile, finalizarea implementării și depunerea documentelor pentru tranșa a doua. Termenul curge de la data semnării contractului administrativ, iar la planificare se ia în calcul perioada de evaluare a proiectului.
- **Secțiunea 7 - fezabilitatea economică și analiza riscurilor**, sub forma unei descrieri a fezabilității economice, dar și a unui registru de riscuri în care fiecare risc, respectiv de piață, climatic, operațional, financiar și de conformitate, primește o probabilitate și un impact de la 1 la 3 puncte, valoarea riscului rezultând din înmulțirea celor două, iar măsurile de prevenire sau de diminuare se bifează dintre variantele propuse ori se completează liber. La componenta descrierii fezabilității economice, fermierul va accentua în special: viitorul comparativ cu situația actuală, impactul axat pe profit, recuperarea, capacitatea de întreținere a investiției după finalizare.

Proiectul se încheie cu declarația finală a solicitantului, prin care acesta confirmă veridicitatea informațiilor, respectarea condițiilor de eligibilitate din fișa DR-09, angajamentul de implementare în 36 de luni și de menținere a investiției pe perioada de monitorizare, precum și acceptarea

controalelor și furnizarea informațiilor necesare monitorizării și evaluării PSPA, inclusiv participarea la anchetele anuale ale beneficiarilor.

Ce înseamnă un proiect viabil. Un proiect este viabil dacă investiția se poate realiza în cel mult 36 de luni, dacă bugetul este realist și dacă exploatarea poate susține cheltuielile de funcționare după finalizare. Rezultatele economice preconizate trebuie să fie concrete și verificabile.

3.3 Completarea cererii

Ce formular se utilizează. Cererea de acordare a sprijinului financiar se completează pe formularul tipizat **Cerere de sprijin DR-09**, aprobat prin ordin al directorului Agenției de plăți (PSPA, pct. 10). Formularul este distinct pentru fiecare intervenție și se completează conform instrucțiunilor din Anexa A2 la prezentul ghid. În prezentul ghid, termenul „cerere” desemnează cererea de acordare a sprijinului financiar.

Din ce părți este formată cererea. Cererea cuprinde un bloc introductiv completat de Agenția de plăți și patru părți completate de solicitant.

Tabelul 3.3. Structura Cererii de sprijin DR-09

Partea	Conținut	Verificare recomandată
Bloc introductiv. Subdiviziunea teritorială	Subdiviziunea, numărul și data înregistrării, funcționarul responsabil, semnătura și codul dosarului.	Se completează exclusiv de Agenția de plăți. Solicitantul nu înscrie date în aceste câmpuri.
Partea A. Date despre solicitant	A1 datele întreprinderii și categoria de întreprindere; A2 administratorul, inclusiv data nașterii și genul; A3 statutul solicitantului; A4 reprezentantul; A5 datele bancare; A6 beneficiarul efectiv; A7 legătura cu alte persoane fizice și juridice.	Datele corespund actelor de înregistrare, actului de identitate al administratorului și documentelor bancare. Contul este în lei moldovenești.
Partea B. Informații privind proiectul investițional	B1 sectorul și tipul investiției, suprafața gestionată și numărul de animale în UVM; B2 locul de implementare, inclusiv numerele cadastrale; B3 acțiunile eligibile bifate; B4 componentele proiectului; B5 datele financiare, cu evidențierea separată a componentei de minimis; B6 indicatorii de rezultat vizați.	Informațiile corespund proiectului investițional și devizului de cheltuieli. Sunt bifate cel puțin două acțiuni, dintre care una principală.
Partea C. Declarații și angajamente ale solicitantului	Unsprezece declarații și angajamente, de la C.1 la C.11, confirmate prin bifare și asumate prin semnătură.	Fiecare declarație este citită înainte de semnare. A se vedea Anexa A5.
Partea D. Lista documentelor anexate la cererea de sprijin	Enumerarea documentelor depuse, cu indicarea paginilor și cu semnătura solicitantului și a funcționarului.	Documentele înscrise sunt anexate efectiv la dosar, în ordinea din listă.

NOTĂ. Declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit, Declarația privind categoria solicitantului, potrivit indicatorilor din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere și **Formularul privind declararea**

Partea	Conținut	Verificare recomandată
	calității de fermier, sunt formulare separate , care se anexează la cerere și figurează în lista din Partea D. Ele nu constituie părți ale formularului cererii.	

Reguli de completare. Cererea se completează electronic, integral, fără corecturi manuale. Modalitatea depunerii, electronic sau pe suport de hârtie, și intervalul orar se stabilesc prin actul de lansare a apelului. Sumele se indică în lei moldovenești.

ATENȚIE. Cererea se completează pe formularul aplicabil intervenției DR-09. Nu se utilizează formularul altei intervenții. Datele înscrise în cerere trebuie să corespundă proiectului investițional, devizului de cheltuieli și documentelor anexate.

Verificări înainte de depunere

Înainte de depunere, solicitantul verifică:

- formularul corespunde intervenției DR-09;
- toate câmpurile obligatorii sunt completate, iar cele inaplicabile poartă mențiunea „Nu se aplică”, dacă formularul o permite;
- datele de identificare sunt corecte;
- contul bancar este corect și este deschis în lei moldovenești;
- actele anexate sunt valabile;
- sumele din cerere, din proiectul investițional și din devizul de cheltuieli coincid;
- acțiunile declarate corespund acțiunilor eligibile din fișa intervenției și sunt cel puțin două, dintre care una principală;
- componenta de minimis este evidențiată separat în rubrica B5, dacă proiectul include acțiuni 5.5.9–5.5.16;
- documentele înscrise în Partea D sunt anexate;
- cererea este semnată de solicitant sau de reprezentantul legal.

3.4 Dosarul cererii

Solicitantul depune dosarul odată cu cererea, în ordinea prevăzută în Partea D a formularului. Lista obligatorie este cea din Partea D a Cererii de sprijin DR-09. Tabelele 3.4 și 3.5 explică documentele care pot fi cerute la dosar, dar nu înlocuiesc formularul tipizat aprobat de Agenția de plăți și actul administrativ de lansare a apelului.

Regula de bază. Documentele aplicabile se depun la momentul depunerii cererii. Excepția este dovada contribuției proprii, care se prezintă după aprobarea proiectului investițional.

Tabelul 3.4. Documente depuse odată cu cererea

Nr.	Document	Regim	Temei și observații
1	Proiectul investițional viabil, pe formular tipizat	Obligativ	Fișa DR-09, subpct. 5.2.1 și 5.6.1. Durata maximă de implementare: 36 de luni.

Nr.	Document	Regim	Temei și observații
2	Documentația de proiect tehnic și devizul de cheltuieli, elaborate și verificate de specialiști cu certificat de atestare tehnico-profesională	După caz	Fișa DR-09, subpct. 5.6.2. Pentru lucrările și investițiile care necesită proiect tehnic.
3	Copia actelor permissive necesare pentru realizarea investiției, conform Legii nr. 160/2011/inclusiv avizul de racordare	După caz	Fișa DR-09, subpct. 5.2.2 și 5.6.3.
4	Dovada competențelor profesionale ale administratorului sau ale angajatului	Obligativ	Fișa DR-09, subpct. 5.2.3 și 5.6.7. Diplomă de profil, certificat de formare profesională, instruire specializată de minimum 40 de ore sau angajat cu calificare corespunzătoare.
5	Copia autorizației sanitare veterinară a exploatației sau, în cazul apicultorilor, dovada înregistrării, respectiv extrasul din Sistemul informațional „BeeProtect”	După caz	Fișa DR-09, subpct. 5.6.5. Pentru investițiile în exploatații zootehnice și, respectiv, pentru apicultori.
6	Dovada deținerii calității de membru al unei asociații de profil din domeniul vizat	După caz	Fișa DR-09, subpct. 5.6.6.
7	Dovada deținerii legale a bunurilor imobile sau a părților componente, inclusiv a suprafețelor agricole, pe care sau pentru care se realizează investiția	Obligativ	PSPA, subpct. 8.1. Proprietate, arendă, comodat sau alt drept care conferă folosința. Susține și punctajul la criteriul 1 privind suprafața deținută.
8	Extras din Registrul ONVV	După caz	În cazul defrișării plantațiilor viticole, potrivit acțiunii 5.5.2.
9	Oferta pentru investițiile ce urmează a fi demarate și procesul-verbal semnat de reprezentantul solicitantului, prin care se justifică alegerea ofertei	Obligativ	Susține rezonabilitatea prețurilor declarată prin declarația C.6 din cerere.
10	Declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit, pe formular tipizat separat	Obligativ, dacă se aplică	Fișa DR-09, pct. 6. Se depune dacă proiectul include acțiuni de la subpct. 5.5.9 la 5.5.16.
11	Declarația privind categoria solicitantului, conform indicatorilor din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere, pe formular tipizat separat	Obligativ	HG nr. 260/2025. Se bifează și se semnează una dintre categoriile: start-up, tânăr fermier sau mic fermier.

Tabelul 3.5. Document depus după aprobarea proiectului

Nr.	Document	Când se depune	Temei și observații
1	Dovada contribuției proprii: extras din cont bancar, contract de credit sau de intenție, contract de împrumut	După aprobarea proiectului investițional	Fișa DR-09, subpct. 5.6.4; PSPA, pct. 37. Pentru sprijinul în avans, în termen de două luni de la data emiterii actului administrativ individual sau de la data încheierii contractului administrativ de finanțare.

ATENȚIE. Tabelele 3.4 și 3.5 sunt o sinteză. Lista care se aplică este cea din Partea D a formularului. Documentele înscrise în Partea D trebuie să fie anexate efectiv la cerere. Termenul de examinare de 90 de zile curge pentru cererile complete (Legea nr. 126/2025, art. 30).

Erorile sau omisiunile admise fără rea-credință, recunoscute ca atare de autoritatea competentă, pot fi corectate fără a afecta dreptul de a beneficia de sprijin, cu condiția ca îndreptarea să fie făcută înainte ca solicitantul să fi fost informat că a fost selectat pentru un control la fața locului sau înainte de decizia autorității (Legea nr. 126/2025, art. 32). Corectarea privește erori formale, de exemplu greșeli de scriere, cifre inversate ori un document anexat, dar neînscris în listă; ea nu poate schimba solicitantul, obiectul proiectului, condițiile de eligibilitate, punctajul sau valoarea sprijinului solicitat.

► **Exemplu orientativ 13:** *Dosar complet față de dosar incomplet.*

Un tânăr fermier depune o cerere DR-09 și anexează documentele obligatorii: proiectul investițional, dovada deținerii legale a terenului, dovada competențelor profesionale, ofertele cu procesul-verbal de justificare, declarația privind categoria solicitantului și declarațiile din Partea C. Dosarul poate intra în examinare.

Dacă lipsește dovada deținerii legale a terenului, dosarul este incomplet. Completarea documentelor este posibilă numai în cazurile și limitele permise de lege și de procedura Agenției de plăți, inclusiv ca urmare a notificării privind înlăturarea neconformităților.

3.5 Modalitatea și termenul de depunere

Cererea de acordare a sprijinului financiar se depune în cadrul apelului lansat de MAIA, în calitate de autoritate de management, prin act administrativ. Ordinul MAIA stabilește intervenția vizată, solicitanții eligibili, perioada de depunere, locul depunerii, modalitatea de depunere, intervalul orar și mijloacele financiare disponibile. Ordinul se publică în Monitorul Oficial cu cel puțin 20 de zile înainte de deschiderea perioadei de depunere, iar durata apelului este de minimum 30 și maximum 90 de zile (Legea nr. 126/2025, art. 30). Ordinul se publică și pe paginile web oficiale ale MAIA și ale Agenției de plăți.

Completarea cererii și modalitatea depunerii sunt distincte. Cererea se completează pe formularul tipizat aplicabil intervenției DR-09. Depunerea se face în modalitatea indicată în apel, în formă electronică sau pe suport de hârtie, fermierul depunând cererea la subdiviziunea teritorială a Agenției de plăți în raza căreia se află exploatarea (Legea nr. 126/2025, art. 31). Cererea se semnează de solicitant sau de reprezentantul legal, conform modalității de depunere prevăzute în apel.

Tabelul 3.6. Reguli privind modalitatea și termenul de depunere

Element	Ce se stabilește prin apel	Ce trebuie verificat
Perioada de depunere	Data lansării și data limită de depunere.	Cererea se depune în perioada anunțată.
Modalitatea de depunere	Electronic sau pe suport de hârtie.	Se respectă forma indicată în apel.
Locul depunerii	Platforma electronică sau subdiviziunea teritorială a Agenției de plăți.	Cererea se depune la locul indicat.
Intervalul orar	Orele în care se primesc cererile.	Depunerea se face în intervalul anunțat.
Formularul aplicabil	Formularul tipizat pentru intervenția DR-09.	Se folosește versiunea în vigoare a formularului.

ATENȚIE. Cererea se depune numai în perioada și în modalitatea stabilite prin apel. Cererile depuse în afara termenelor se resping (Legea nr. 126/2025, art. 30).

RECOMANDARE. Înainte de pregătirea dosarului, verificați sursele oficiale de informare ale Agenției de plăți: anunțul apelului, perioada de depunere, formularul aplicabil și instrucțiunile aplicabile depunerii cererii. Dacă cererea se depune prin reprezentant, împuternicirea se pregătește înainte de depunere, inclusiv prin Registrul împuternicirilor de reprezentare MPower.

3.6 Lista de verificare înainte de depunere

Înainte de depunerea dosarului se verifică toate elementele de mai jos.

- ☐ Este utilizat formularul tipizat Cerere de sprijin DR-09.
- ☐ Cererea este completată în format electronic, fără corecturi manuale.
- ☐ Datele de identificare ale solicitantului și ale administratorului sunt corecte.
- ☐ Rubrica A3 indică statutul solicitantului, bifat pentru o singură categorie.
- ☐ Rubricile A6 și A7 privind beneficiarul efectiv și legăturile cu alte persoane sunt completate, iar dacă răspunsul este afirmativ, se va completa suplimentar **Formularul privind declararea calității de fermier**.
- ☐ Datele bancare sunt corecte, iar contul este deschis în lei moldovenești.
- ☐ Proiectul investițional este completat pe formularul tipizat, integral, inclusiv secțiunile 5, 6 și 7.
- ☐ Proiectul investițional conține cel puțin două acțiuni eligibile, dintre care cel puțin una principală.
- ☐ Suprafețele, densitățile de plantare și efectivele vizate respectă limitele intervenției DR-09.
- ☐ Bugetul respectă rata de 70% și plafonul maxim aplicabil sectorului.
- ☐ Sumele din cerere corespund sumelor din proiectul investițional și din devizul de cheltuieli.
- ☐ Componenta de minimis este evidențiată separat, dacă proiectul include acțiuni 5.5.9-5.5.16.
- ☐ Actele permissive aplicabile investiției sunt valabile, dacă sunt necesare.
- ☐ Toate documentele obligatorii și cele aplicabile „după caz” sunt anexate, în ordinea din Partea D.
- ☐ Declarația privind ajutorul de minimis este completată și anexată, dacă se aplică.

- ☐ Declarația privind categoria solicitantului, conform Agendei de reforme, este completată și semnată.
- ☐ Declarațiile și angajamentele din Partea C a formularului cererii, de la C.1 la C.11, sunt bifate integral.
- ☐ Cererea și proiectul investițional sunt semnate de solicitant sau de reprezentantul legal.

ATENȚIE. Dosarul se depune numai după verificarea tuturor elementelor aplicabile. Lipsa unui document obligatoriu, neconcordanța sumelor sau utilizarea unui formular greșit poate afecta examinarea cererii.

CAPITOLUL 4. EVALUAREA, AUTORIZAREA, FINANȚAREA ȘI IMPLEMENTAREA

4.1 Verificarea conformității și a eligibilității

După recepționare, cererea este verificată de Agenția de plăți, prin subdiviziunile sale teritoriale, pe baza procedurilor interne. La depunere, solicitantul primește dovada înregistrării cererii. La nivelul direcțiilor teritoriale se verifică:

- completitudinea dosarului, conform listei din secțiunea 3.4 și Anexei A3;
- încadrarea în categoria de beneficiari eligibili, conform secțiunii 2.1;
- respectarea cerințelor comune de bază și a condițiilor de eligibilitate, conform secțiunii 2.3;
- încadrarea în limitele de suprafață, de densitate și de efectiv aplicabile, conform secțiunii 2.3;
- concordanța dintre cerere, proiectul investițional și devizul de cheltuieli: dacă acțiunile și componentele indicate în cerere se regăsesc în proiectul investițional și în deviz, dacă sumele din deviz corespund bugetului proiectului și dacă sprijinul solicitat este calculat corect, ca procent din cheltuielile eligibile, în limita plafonului aplicabil.

Atunci când se constată neconformități care pot fi înlăturate, Agenția de plăți transmite solicitantului notificarea privind înlăturarea neconformităților, pe formularul tipizat. Notificarea indică neconformitățile constatate, motivarea succintă, actele solicitate suplimentar și termenul de prezentare a acestora, exprimat în zile lucrătoare de la data notificării, precum și adresa electronică sau sediul la care se prezintă documentele.

ATENȚIE. Neprezentarea documentelor suplimentare solicitate prin notificare, în termenul stabilit, poate duce la respingerea parțială sau totală a cererii de sprijin.

Cererile care nu îndeplinesc condițiile de conformitate sau de eligibilitate se resping, iar decizia se comunică solicitantului (Codul administrativ, art. 126 alin. (1); Legea nr. 126/2025, art. 31 alin. (3)). Solicitantul poate contesta decizia potrivit secțiunii 5.4.

Examinarea și soluționarea cererii se finalizează în termen de 90 de zile, care încep să curgă din ziua imediat următoare încheierii apelului, pentru cererile complete (Legea nr. 126/2025, art. 30 alin. (6) și (7)).

În etapa de verificare, Agenția de plăți poate efectua controale la fața locului (Legea nr. 126/2025, art. 32 alin. (1) lit. a)), a căror programare este publicată în Graficul verificărilor pe teren (a se vedea Anexa A9). Agenția de plăți poate cere autorităților de control efectuarea controalelor la fața locului și poate participa la acestea (PSPA, pct. 25 și 26).

RECOMANDARE. Solicitantul urmărește starea dosarului pe platformele Agenției de plăți (a se vedea Anexa A9) și se asigură că dosarul depus este complet, întrucât termenul de examinare curge pentru cererile complete.

4.2 Evaluarea și punctarea

Numai cererile declarate eligibile se evaluează și se punctează. Cererile neeligibile nu intră în etapa de punctare. Punctajul se acordă pe baza grilei de selectare a intervenției DR-09, detaliată în anexa nr. 5 la PSPA și reluată în secțiunea 2.4, pe o scară de la 0 la 100 de puncte.

Pragul minim pentru includerea în clasamentul de selecție este de 40 de puncte. Cererile care obțin sub 40 de puncte nu îndeplinesc condițiile de acordare a sprijinului financiar. Selecția efectivă, în ordinea descrescătoare a punctajului și în limita mijloacelor financiare planificate, este descrisă în secțiunea 4.3.

Estimarea punctajului înainte de depunere. Înainte de depunere, solicitantul își poate estima punctajul probabil consultând grila din secțiunea 2.4 și fișa de autoevaluare din Anexa A4. Proiectul poate fi consolidat pe criteriile cu pondere mare, de exemplu încadrarea într-un sector prioritar, procesarea producției proprii sau crearea de locuri de muncă permanente, întrucât acestea influențează direct șansele de selectare.

4.3 Selecția și aprobarea

După punctare, cererile eligibile intră în etapa de selecție competitivă, în care proiectele concurează pentru mijloacele financiare planificate pentru intervenție. Selecția distinge patru categorii de cereri: cereri neeligibile, care nu intră în punctare; cereri eligibile care nu ating pragul minim de punctaj; cereri eligibile și punctate, dar neselectate din lipsă de mijloace financiare; cereri selectate pentru finanțare.

Mecanismul de selecție este următorul:

- cererile care nu ating pragul minim de 40 de puncte nu primesc sprijin, chiar dacă mijloacele financiare ar fi suficiente, întrucât nu îndeplinesc condițiile de acordare a sprijinului; decizia se comunică solicitantului, care o poate contesta potrivit secțiunii 5.4;
- cererile eligibile care ating cel puțin 40 de puncte se ordonează descrescător după punctaj și se selectează în această ordine, în limita mijloacelor financiare planificate pentru intervenție, conform tabelului financiar cu realizări din fișă;
- la punctaj egal, prioritizarea se face după ordinea cronologică a depunerii cererii;
- cererea eligibilă rămasă fără acoperire financiară poate fi depusă din nou, în condiții generale, la lansarea unui nou apel (PSPA, pct. 34).

Proiectele selectate se aprobă pentru finanțare prin emiterea actului administrativ individual sau, la cererea solicitantului, prin încheierea unui contract administrativ (Legea nr. 126/2025, art. 31 alin. (2)).

Dacă mijloacele financiare planificate nu sunt valorificate integral, autoritatea de management poate lansa un nou apel, în limita mijloacelor disponibile; lansarea unui nou apel nu este automată (PSPA, pct. 19). Mijloacele financiare nevalorificate în cadrul intervenției se realocă în funcție de nivelul de prioritate a intervențiilor, în temeiul art. 24 și art. 67 din Legea nr. 126/2025 (PSPA, pct. 41).

Rezultatele se reflectă în listele publice ale Agenției de plăți, respectiv Lista solicitanților și Lista beneficiarilor (a se vedea Anexa A9). Agenția de plăți asigură publicarea anuală a listei beneficiarilor FNDAMR, iar informațiile rămân accesibile timp de doi ani (Legea nr. 126/2025, art. 61).

NOTĂ. Efectul punctajului asupra selectării. Un punctaj peste prag nu garantează singur finanțarea; contează poziția în clasament față de celelalte cereri și mijloacele financiare disponibile pentru intervenție.

Dacă mijloacele se epuizează înaintea cererii, aceasta rămâne fără acoperire financiară și trebuie depusă din nou la un apel viitor.

4.4 Contractarea

Pentru proiectele selectate, Agenția de plăți emite un act administrativ individual sau, la cererea solicitantului, încheie un contract administrativ de finanțare (Legea nr. 126/2025, art. 31 alin. (2)). Din acest moment, persoana devine beneficiar. Beneficiarul sprijinului este solicitantul a cărui cerere a fost autorizată pentru finanțare (PSPA, pct. 7.1).

Actul administrativ individual sau contractul administrativ stabilește valoarea sprijinului aprobat, drepturile și obligațiile beneficiarului, condițiile de acordare a avansului, termenul de implementare și regulile de plată.

Modelul actului administrativ individual / contractului administrativ de finanțare se aprobă prin ordinul Agenției de plăți.

Sprijinul se acordă în două tranșe: 50% în avans și 50% după implementare (fișa DR-09, subpct. 5.7.4). Avansul de 50% se acordă în condițiile fișei intervenției și ale art. 26 alin. (2) din Legea nr. 126/2025.

Pentru acordarea avansului, beneficiarul prezintă dovada contribuției proprii în termen de două luni de la data emiterii actului administrativ individual sau de la data semnării contractului administrativ de finanțare. Contribuția proprie poate fi confirmată prin extras din cont bancar, contract de credit sau contract de împrumut. Prezentarea dovezii în acest termen este o condiție prealabilă acordării avansului; avansul se achită numai după prezentarea dovezii și îndeplinirea condițiilor stabilite în actul de finanțare. Dovada menționată se va atașa la cererea de plată, a cărei formular se aprobă de Agenție și se publică pe pagina web la rubrica "PSPA - Dezvoltare rurală - DR-09 Sprijin pentru instalarea tinerilor și a noilor fermieri".

► Exemplu orientativ 14: Contractarea și dovada contribuției proprii.

Un beneficiar are aprobat un sprijin de 800 000 lei. După emiterea actului administrativ individual sau semnarea contractului administrativ de finanțare, beneficiarul prezintă, în termen de două luni, dovada contribuției proprii, prin extras de cont, contract de credit sau de împrumut.

După prezentarea dovezii și îndeplinirea condițiilor aplicabile, Agenția de plăți achită avansul de 400 000 lei. Soldul de 400 000 lei se achită după implementarea proiectului, depunerea cererii de plată și verificarea cheltuielilor eligibile.

ATENȚIE. Semnarea contractului sau emiterea actului nu declanșează singură plata avansului. Beneficiarul primește avansul numai după ce prezintă dovada contribuției proprii, în cele două luni, și după ce sunt îndeplinite condițiile din actul de finanțare.

4.5 Implementarea

Beneficiarul realizează investiția în termen de cel mult 36 de luni. Termenul se calculează de la data emiterii actului administrativ individual sau, după caz, de la data semnării contractului administrativ de finanțare (fișa DR-09, subpct. 5.2.1).

Modificarea proiectului aprobat

Investiția se realizează conform proiectului aprobat. Beneficiarul respectă acțiunile aprobate, bugetul, bunurile, lucrările, serviciile și indicatorii asumați.

Beneficiarul nu poate modifica unilateral proiectul aprobat. Orice modificare a acțiunilor, a bugetului, a termenelor sau a indicatorilor se face numai în condițiile și cu aprobările prevăzute de actul administrativ individual sau de contractul administrativ de finanțare, iar modificările care necesită aprobare se solicită înainte de efectuarea lor. Cheltuielile efectuate cu abatere de la proiectul aprobat sau fără aprobările necesare pot fi declarate neeligibile.

4.6 Cererea de plată a tranșei finale

După implementarea investiției, beneficiarul depune cererea de plată a tranșei finale, însoțită de documentele care confirmă realizarea investiției și efectuarea cheltuielilor eligibile. Agenția de plăți verifică documentele prezentate și, după caz, efectuează controale la fața locului, apoi achită tranșa finală în limita sprijinului eligibil confirmat după verificare. Plățile se efectuează în lei moldovenesti, prin contul bancar al beneficiarului.

Documentele minime ale cererii de plată. Cererea de plată include cel puțin facturile fiscale, contractele, actele de predare-primire sau procesele-verbale de recepție și dovezile plății fără numerar, respectiv ordine de plată sau extrase bancare, după caz. Lista completă a documentelor este cea prevăzută în actul administrativ individual sau în contractul administrativ de finanțare și în apel și poate fi actualizată de Agenția de plăți.

ATENȚIE. Tranșa finală nu este în toate cazurile egală cu 50% din sprijinul aprobat. Dacă sprijinul eligibil final, calculat în baza cheltuielilor eligibile confirmate, este mai mic decât sprijinul aprobat, tranșa finală constituie diferența dintre sprijinul eligibil final și avansul achitat. Dacă sprijinul eligibil final este mai mic decât avansul deja acordat, diferența se restituie de către beneficiar Agenției de plăți (PSPA, pct. 38).

► Exemplu orientativ 15: Tranșa finală în trei situații.

Un beneficiar DR-09 are aprobat un sprijin de 980 000 lei. După îndeplinirea condițiilor prevăzute în actul de finanțare, primește un avans de 490 000 lei.

Dacă sprijinul eligibil final se confirmă integral, Agenția de plăți achită tranșa finală de 490 000 lei. Dacă sprijinul eligibil final confirmat este de 900 000 lei, tranșa finală este de 410 000 lei, adică diferența dintre sprijinul eligibil final și avansul primit.

Dacă sprijinul eligibil final confirmat este de 450 000 lei, beneficiarul restituie 40 000 lei, deoarece avansul primit a fost mai mare decât sprijinul eligibil final confirmat (PSPA, pct. 38).

RECOMANDARE. După plata tranșei finale, beneficiarul verifică primirea sumei în contul bancar declarat și păstrează confirmarea plății, documentele cererii de plată și documentele de recepție, întrucât pot fi solicitate la controalele ulterioare.

4.7 Monitorizare și durabilitate

Perioada de monitorizare se calculează de la finalizarea implementării proiectului și diferă în funcție de tipul investiției (PSPA, pct. 13):

Tabelul 4.1. Durata perioadei de monitorizare, pe tipuri de investiții

Tipul investiției	Durata monitorizării	Temei
Regula generală, aplicabilă tuturor investițiilor pentru care nu este prevăzută o durată specială	5 ani de la finalizarea implementării proiectului	PSPA, pct. 13
Plantații viticole și pomicole	Cel puțin 1/3 din durata de funcționare utilă specificată în anexa la Catalogul mijloacelor fixe, aprobat prin HG nr. 941/2020	PSPA, subpct. 13.1
Bovine, cabaline, ovine, caprine	2 ani, calculați de la data scoaterii din carantină	PSPA, subpct. 13.2.1
Iepuri și păsări	1 an, calculat de la data scoaterii din carantină	PSPA, subpct. 13.2.2
Mătcii de albine, cu dreptul de a fi înlocuite cu o altă matcă de prăsilă în cazul dispariției acestora	1 an	PSPA, subpct. 13.2.3
Roiuri de albine cu mătcii, cu obligația de a demonstra prezența familiilor de albine	3 ani	PSPA, subpct. 13.2.4

NOTĂ. Categoriile de animale neeligibile la DR-09, respectiv porcinele, nu figurează în tabelul de mai sus, întrucât investițiile în sectorul de creștere a porcinelor nu sunt eligibile în cadrul acestei intervenții (fișa DR-09, subpct. 5.4.4).

Pe întreaga perioadă de implementare și de monitorizare, beneficiarul menține criteriile și condițiile care, prin natura lor și potrivit actului de finanțare, trebuie respectate (PSPA, pct. 40).

După finalizarea investiției, beneficiarul menține investiția realizată, o utilizează conform scopului aprobat, desfășoară activitate agricolă, păstrează documentele justificative și respectă angajamentele asumate (fișa DR-09, pct. 5.3).

Agenția de plăți verifică respectarea acestor obligații prin controale administrative, controale la fața locului și alte verificări prevăzute de cadrul aplicabil, inclusiv prin teledetecție, dacă este cazul (Legea nr. 126/2025, art. 32). Nerespectarea obligațiilor de menținere, utilizare și exploatare a investiției poate atrage recuperarea, integrală sau parțială, a sumelor acordate (Legea nr. 126/2025, art. 28 și art. 32; fișa DR-09, pct. 5.3).

Programarea verificărilor din perioada de monitorizare se publică de către Agenția de plăți în Graficul verificărilor postmonitorizare (a se vedea Anexa A9). Publicarea graficului nu exclude efectuarea altor verificări prevăzute de cadrul aplicabil. Procedurile detaliate de monitorizare a implementării și a perioadei postfinanțare se stabilesc prin proceduri interne ale Agenției de plăți (PSPA, pct. 14).

CAPITOLUL 5. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE BENEFICIARULUI

5.1 Drepturile beneficiarului

Beneficiarul are următoarele drepturi pe parcursul relației cu Agenția de plăți:

- de a primi sprijinul financiar, în cuantumul, condițiile și termenele stabilite prin actul administrativ individual sau prin contractul administrativ de finanțare, după aprobarea cererii și îndeplinirea condițiilor de acordare;
- de a fi informat cu privire la înregistrarea cererii, stadiul examinării și deciziile adoptate; decizia se comunică beneficiarului (Codul administrativ, art. 126 alin. (1));
- de a solicita, în condițiile actului de finanțare, modificări justificate ale proiectului, înainte de efectuarea lor;
- de a fi audiat înainte de adoptarea unei decizii defavorabile, în temeiul Codului administrativ, art. 94 alin. (1);
- de a prezenta explicații și documente ca urmare a notificării privind înlăturarea neconformităților, în termenul indicat;
- de a contesta deciziile Agenției de plăți, potrivit secțiunii 5.4;
- de a beneficia de protecția datelor cu caracter personal, potrivit secțiunii 5.5.

NOTĂ. Dreptul de a fi informat și audiat. Dreptul de a fi informat și de a fi audiat înseamnă că beneficiarul primește comunicarea deciziei și, înainte de o reducere, excludere sau recuperare, are ocazia să prezinte explicații și documente.

5.2 Obligațiile beneficiarului

Obligațiile beneficiarului rezultă din PSPA, din fișa intervenției DR-09 și din declarațiile și angajamentele asumate prin semnarea cererii de sprijin, respectiv Partea C, pozițiile C.1–C.11.

- să mențină criteriile și condițiile care, prin natura lor și potrivit actului de finanțare, trebuie respectate pe perioada de implementare și de monitorizare (PSPA, pct. 40; fișa DR-09, pct. 5.3);
- să realizeze investiția conform proiectului aprobat, în termen de cel mult 36 de luni (fișa DR-09, subpct. 5.2.1);
- să asigure contribuția proprie, de cel puțin 30% din cheltuielile eligibile, potrivit ratei sprijinului stabilite prin fișa intervenției;
- să întrețină obiectul investiției în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat și cu termenele stabilite la pct. 13 din PSPA (declarația C.3);
- să nu supună aceleași costuri dublei finanțări din alte surse publice;
- să mențină investiția și să o utilizeze conform scopului aprobat pe perioada de monitorizare aplicabilă tipului de investiție (a se vedea secțiunea 4.7);
- să permită controalele administrative, la fața locului sau prin teledetecție, efectuate de Agenția de plăți ori de instituțiile delegate, fără a le împiedica, și să furnizeze informațiile solicitate (Legea nr. 126/2025, art. 32; declarația C.10);

- să păstreze documentele care confirmă realizarea investiției și efectuarea cheltuielilor eligibile, precum și documentele din dosarul cererii, și să le prezinte la controalele Agenției de plăți pe toată perioada de implementare și de monitorizare;
- să restituie, în termen de 15 zile, sumele plăților acordate, în cazul încălcării obligațiilor asumate sau a criteriilor de eligibilitate stabilite ori al intentării procedurii falimentului, a procedurii simplificate a falimentului sau a procedurii de dizolvare cu lichidare, în perioada în care nu s-au împlinit termenele-limită stabilite de Guvern (declarația C.7);
- să nu creeze în mod artificial condițiile de eligibilitate sau de acordare a sprijinului, în scopul obținerii unui avantaj contrar obiectivelor intervenției (Legea nr. 126/2025, art. 34; declarația C.9);
- să nu comită acțiuni de corupere activă și să reclame conducerii Agenției de plăți și/sau organelor de drept competente cazurile de corupere pasivă sesizate în legătură cu accesul la mijloacele FNDAMR (declarația C.8);
- să furnizeze autorității de management și Agenției de plăți informațiile necesare pentru monitorizarea și evaluarea PSPA, inclusiv prin participarea la anchetele anuale ale beneficiarilor, potrivit declarației finale din proiectul investițional.

ATENȚIE. Menținerea investiției pe timpul perioadei de monitorizare este o obligație de fond. Înstrăinarea, schimbarea destinației sau abandonarea investiției în această perioadă poate atrage recuperarea sprijinului.

5.3 Sancțiuni și recuperarea sumelor

Nerespectarea condițiilor de eligibilitate, a obligațiilor asumate sau constatarea unei nereguli atrage, după caz, reducerea sprijinului, excluderea de la plată sau recuperarea sumelor acordate necuvenit. Prin neregulă se înțelege încălcarea unei dispoziții de drept, printr-o acțiune sau omisiune, care poate ori ar putea prejudicia FNDAMR prin finanțarea unor cheltuieli nejustificate sau utilizate contrar destinației (Legea nr. 126/2025, art. 4 pct. 14).

Temeiul recuperării. Sumele recuperate ca urmare a constatării unor nereguli și a altor cazuri de nerespectare de către beneficiari a condițiilor intervențiilor se varsă la bugetul de stat (Legea nr. 126/2025, art. 28 alin. (1)). Agenția de plăți recuperează plățile necuvenite (art. 32 alin. (1) lit. e)), iar în cazul unor datorii restante deduce sumele inclusiv din plățile viitoare către beneficiar (art. 28 alin. (2)).

Proportionalitatea. Sancțiunile trebuie să fie efective, proporționale și cu efect de descurajare, adaptate în funcție de gravitatea, amploarea, persistența sau repetarea neconformității (Legea nr. 126/2025, art. 32 alin. (1) lit. d) și alin. (4)). Recuperarea nu este automat integrală. Pentru abateri remediabile, în cazurile și termenele permise de cadrul aplicabil, Agenția de plăți notifică și acordă un termen de remediere.

Restituirea diferenței de avans. Dacă sprijinul eligibil final confirmat este mai mic decât avansul deja achitat, diferența se restituie de către beneficiar (PSPA, pct. 38).

Condiții artificiale. Nu se acordă niciun avantaj persoanelor în privința cărora s-a stabilit că au creat în mod artificial condițiile necesare obținerii sprijinului (Legea nr. 126/2025, art. 34). A se vedea Anexa A6.

Circumstanțe excepționale. Legea nr. 126/2025, art. 5, recunoaște drept circumstanțe care justifică neexecutarea, în special: catastrofele naturale sau fenomenele meteorologice și hidrologice periculoase care afectează grav exploatarea; distrugerea accidentală a construcțiilor destinate creșterii animalelor; epizootiile, focarele de boală a plantelor sau prezența unor dăunători care afectează șeptelul ori culturile beneficiarului; exproprierea întregii exploatare sau a unei părți semnificative a acesteia; decesul beneficiarului; incapacitatea de muncă pe termen lung a beneficiarului persoană fizică. În astfel de situații, beneficiarul înștiințează Agenția de plăți și prezintă documentele justificative, în termenul și în modalitatea stabilite prin actul de finanțare. Pentru probleme specifice, Guvernul poate adopta măsuri de urgență, asigurând continuitatea PSPA (Legea nr. 126/2025, art. 29).

Dreptul de a fi audiat. Înainte de aplicarea unei sancțiuni, Agenția de plăți asigură dreptul beneficiarului de a fi audiat (Codul administrativ, art. 94 alin. (1)).

Tabelul 5.1. Răspunsul gradual la nerespectarea obligațiilor

Situație	Măsură	Temei
Neconformitate remediabilă constatată la examinarea cererii	Notificare privind înlăturarea neconformităților, cu termen de prezentare a actelor	PSPA, pct. 24; Codul administrativ, art. 94 alin. (1)
Neconformitate remediabilă constatată ulterior	Notificare și termen de remediere, cu audierea beneficiarului	Codul administrativ, art. 94 alin. (1); Legea nr. 126/2025, art. 32
Sprijin eligibil final mai mic decât cel aprobat	Reducerea tranșei finale la diferența față de avans	PSPA, pct. 38
Avans mai mare decât sprijinul eligibil final	Restituirea diferenței de către beneficiar	PSPA, pct. 38; Legea nr. 126/2025, art. 28
Nerealizarea investiției sau nerespectarea angajamentelor de menținere	Excludere de la plată și recuperarea sumelor	Legea nr. 126/2025, art. 28 și art. 32 alin. (1) lit. e) și alin. (4)
Datorii restante	Deducere din plățile viitoare	Legea nr. 126/2025, art. 28 alin. (2)
Condiții create artificial	Neacordarea avantajului și recuperarea sumelor plătite	Legea nr. 126/2025, art. 34

► **Exemplu orientativ 16:** *Neexecutarea investiției.*

Un beneficiar primește avansul de 50% din sprijin, dar nu finalizează investiția în termenul de 36 de luni. Agenția de plăți constată nerespectarea obligațiilor, acordă beneficiarului dreptul de a fi audiat (Codul administrativ, art. 94 alin. (1)), iar sprijinul poate fi redus sau exclus, sumele acordate necuvenit fiind recuperate proporțional, inclusiv prin deducere din plăți viitoare (Legea nr. 126/2025, art. 28 și art. 32 alin. (1) lit. e) și alin. (4)).

► **Exemplu orientativ 17:** *Durabilitatea investiției.*

Un beneficiar finalizează investiția și primește sprijinul integral. La doi ani de la finalizare, în interiorul perioadei de monitorizare aplicabile (a se vedea secțiunea 4.7), înstrăinează utilajul finanțat.

Situație	Măsură	Temei
Întrucât nu menține investiția pe perioada de monitorizare, sumele acordate se recuperează, integral sau parțial, în funcție de natura și gravitatea încălcării (PSPA, pct. 13 și 40; Legea nr. 126/2025, art. 28 și art. 32 alin. (1) lit. e)).		
► Exemplu orientativ 18: <i>Condiții artificiale.</i> Se constată că un solicitant a divizat artificial exploatarea pentru a se încadra în limitele de suprafață și a obține punctajul aferent deținerii unei suprafețe de până la 10 ha. În temeiul art. 34 din Legea nr. 126/2025, avantajul nu se acordă, iar sumele deja plătite se recuperează. Rubricile A6 și A7 ale cererii, privind beneficiarul efectiv și legăturile cu alte persoane fizice și juridice, servesc identificării acestor situații.		

5.4 Contestarea deciziilor Agenției de plăți

Deciziile Agenției de plăți pot fi contestate de către solicitant sau beneficiar în condițiile Codului administrativ. Contestarea parcurge două etape:

- cererea prealabilă, adresată în scris autorității emitente (Codul administrativ, art. 164), în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual (art. 165); dacă autoritatea nu soluționează cererea în termen, aceasta poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului;
- acțiunea în contencios administrativ, la instanța competentă, dacă cererea prealabilă este respinsă sau nesoluționată (Codul administrativ, art. 20).

Petițiile referitoare la gestionarea FNDAMR se examinează în conformitate cu Codul administrativ (Legea nr. 126/2025, art. 32 alin. (8)).

ATENȚIE. Depunerea cererii prelabile nu suspendă automat executarea actului contestat; suspendarea poate fi dispusă de autoritate, din oficiu sau la cerere, până la finalizarea procedurii prelabile (Codul administrativ, art. 172 alin. (1)).

► **Explicație orientativă 5:** *Procedura de contestare, pas cu pas.*

Un solicitant primește respingere pentru o cerere DR-09 pe motiv de neconcordanță între deviz și proiectul investițional și consideră că documentele prezentate sunt corecte și corelate. Pașii de mai jos descriu procedura de contestare.

Pasul 1. Formularea contestației. Solicitantul redactează contestația în scris și identifică precis: decizia contestată, cu număr, dată și autoritatea emitentă; motivele contestației, cu trimitere la actele aplicabile; dovezile pe care se sprijină și documentele anexate. Contestația vizează exclusiv nelegalitatea sau netemeinicia deciziei, nu aspecte de oportunitate.

Pasul 2. Depunerea contestației. Contestația se depune ca cerere prealabilă la Agenția de plăți, autoritatea emitentă (Codul administrativ, art. 164), în termen de 30 de zile de la comunicarea deciziei (art. 165 alin. (1)). Depunerea în afara termenului atrage inadmisibilitatea. Contestația se depune prin canalul indicat în actul comunicat sau pe pagina web oficială a Agenției de plăți, cu păstrarea dovezii de înregistrare. Calea de atac, termenul și autoritatea competentă se verifică în actul comunicat.

Pasul 3. Solicitarea suspendării executării, opțional. Dacă decizia produce efecte imediate și prejudiciabile, de exemplu reținerea unei sume din plăți viitoare, solicitantul poate cere, concomitent cu contestația, suspendarea executării (Codul administrativ, art. 172 alin. (1)–(3)). Motivele sunt suspiciuni serioase și rezonabile privind legalitatea deciziei ori pericolul iminent de prejudicii ireparabile.

Pasul 4. Soluționarea contestației. Agenția de plăți examinează contestația și emite o nouă decizie motivată, care se comunică solicitantului. Dacă admite contestația, decizia inițială se revocă sau se modifică; dacă o respinge, decizia motivată indică căile de atac disponibile.

Pasul 5. Contenciosul administrativ, dacă este cazul. Dacă decizia asupra contestației nu satisface solicitantul, acesta se poate adresa instanței de contencios administrativ competente (Codul administrativ, art. 20), după parcurgerea etapei prealabile, atunci când aceasta este prevăzută de lege. Termenele și condițiile de introducere a acțiunii sunt cele prevăzute de Codul administrativ.

ATENȚIE. Termenele de contestare sunt limitate. Contactați Agenția de plăți imediat după primirea deciziei, la datele de contact indicate în Anexa A9.

5.5 Protecția datelor cu caracter personal

Datele cu caracter personal se prelucrează exclusiv în scopul administrării sprijinului, respectiv al gestionării, controlului, auditului, monitorizării și evaluării, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Solicitantul își exprimă acordul privind prelucrarea datelor prin declarația C.1 din cerere și prin cerințele comune de bază de la subpct. 8.4 și 8.5 din PSPA.

Agenția de plăți asigură publicarea anuală a listei beneficiarilor FNDAMR, iar informațiile despre beneficiari, inclusiv denumirea, localitatea, intervenția și valoarea sprijinului, rămân accesibile timp de doi ani, în scopul transparenței utilizării mijloacelor publice (Legea nr. 126/2025, art. 61).

CAPITOLUL 6. DISPOZIȚII FINALE

Intrarea în vigoare. Prezentul ghid se elaborează și se aprobă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și produce efecte de la data aprobării prin ordinul conducerii acesteia. Ghidul operaționalizează intervenția de dezvoltare rurală DR-09, prevăzută de PSPA 2026–2030, și se aplică apelurilor lansate pentru această intervenție.

Relația cu actele normative. Ghidul este un document de îndrumare, subordonat Legii nr. 126/2025 și Hotărârii de Guvern nr.288/2026 (PSPA 2026–2030). În toate cazurile, prevederile acestor acte și ale actelor normative subsecvente prevalează. Trimiterile la PSPA și la actele subsecvente, ordine ale Agenției de plăți și ale MAIA, se raportează la versiunea în vigoare a acestor acte, potrivit regulilor privind edițiile și reviziile de mai jos.

Un ghid pentru fiecare intervenție. Potrivit pct. 11 din PSPA, Agenția de plăți elaborează și aprobă câte un Ghid al solicitantului pentru fiecare intervenție. Prezentul ghid se aplică exclusiv intervenției DR-09. Pentru celelalte intervenții de dezvoltare rurală se aplică ghidurile proprii, aprobate separat.

Ediții și revizii. Ghidul se actualizează ori de câte ori se modifică cadrul normativ aplicabil. Fiecare versiune poartă un număr de ediție și de revizie, consemnat în fișa de control al documentului. Versiunea în vigoare pentru un apel este cea publicată de Agenția de plăți înainte de deschiderea apelului respectiv.

Grila de punctaj și valorile tehnice. Grila de punctaj este stabilită în fișa intervenției DR-09 și în anexa nr. 5 la PSPA. Densitățile minime de plantare sunt cele stabilite de fișa intervenției DR-01, la care fișa DR-09 face trimitere, și sunt redată în Anexa A7. Coeficienții de conversie în UVM sunt stabiliți prin HG nr. 235/2026.

Caracterul anexelor. Anexele explicative și instrumentele de autoevaluare fac parte din prezentul ghid. Formularele tipizate și listele oficiale de documente se aplică în versiunea aprobată și publicată de Agenția de plăți pentru fiecare apel, prin actul administrativ de lansare și prin ordinele Agenției de plăți și ale MAIA.

ANEXE

Anexele detaliază formularele, listele și instrumentele de lucru pentru solicitant. Formularele tipizate și valorile care se stabilesc prin ordin al Agenției de plăți se anexează în forma aprobată odată cu fiecare apel.

Anexa	Conținut
A1	Formulare aplicabile și reguli de utilizare pentru DR-09
A2	Instrucțiuni de completare a formularelor DR-09
A3	Lista documentelor justificative
A4	Fișa de autoevaluare a eligibilității și a punctajului
A5	Declarații și angajamente ale solicitantului
A6	Condiții artificiale și clauza de eludare
A7	Praguri, plafoane, densități de plantare și coeficienți UVM
A8	Bugetul proiectului și contribuția proprie
A9	Contacte, platforme și resurse oficiale ale Agenției de plăți
A10	Calendar orientativ și termene-cheie ale procesului

Anexa A1. Formulare aplicabile și reguli de utilizare pentru DR-09

Prezenta anexă indică formularele care se utilizează pentru depunerea cererii de sprijin în cadrul intervenției DR-09. Formularele se completează în versiunea aprobată și publicată de Agenția de plăți pentru apelul respectiv. Dacă formularul publicat odată cu apelul diferă de modelul descris în prezentul ghid, se utilizează formularul publicat pentru acel apel.

A1.1 Formularele care compun dosarul

Nr.	Formular tipizat	Regim	Ce conține
1	Cerere de sprijin DR-09	Obligatoriu	Bloc introductiv completat de Agenția de plăți; Partea A date despre solicitant; Partea B informații privind proiectul investițional; Partea C declarații și angajamente C.1–C.11; Partea D lista documentelor anexate.
2	Proiect investițional DR-09	Obligatoriu	Secțiunea 1 date de identificare; Secțiunea 2 situația inițială a exploatației; Secțiunea 3 obiectivele și acțiunile proiectului; Secțiunea 4 analiza pieței și justificarea investiției; Secțiunea 5 abordarea investiției prin prisma criteriilor de selectare; Secțiunea 6 calendarul de implementare; Secțiunea 7 fezabilitatea economică și riscurile de implementare; declarația finală a solicitantului.
3	Declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit	Obligatoriu, dacă se aplică	Declarația pe propria răspundere privind ajutoarele de minimis primite de întreprindere și de grupul de

Nr.	Formular tipizat	Regim	Ce conține
			întreprinderi din care face parte, în anul acordării și în cei doi ani calendaristici precedenți, cu tabelul aferent.
4	Declarația privind categoria solicitantului, conform indicatorilor din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere	Obligativ	Încadrarea în una dintre categoriile start-up, tânăr fermier sau mic fermier, potrivit HG nr. 260/2025, confirmată prin semnătură în dreptul categoriei selectate.
5	Formularul privind declararea calității de fermier	După caz	Se completează doar pentru solicitanții care răspund afirmativ la întrebarea A7. Legătura cu alte persoane fizice și juridice din cerere.

A1.2 Reguli generale de utilizare a formularelor

- Solicitantul utilizează numai formularul corespunzător intervenției DR-09. Formularele altor intervenții nu se utilizează pentru DR-09.
- Cererea și proiectul investițional se completează în format electronic, fără corecturi manuale.
- Datele înscrise în cerere trebuie să corespundă cu datele din proiectul investițional, din devizul de cheltuieli și din documentele anexate.
- Sumele se indică în lei moldovenești. Contul bancar trebuie să fie deschis în lei moldovenești la o bancă comercială din Republica Moldova.
- Acțiunile eligibile bifate în rubrica B3 a cererii trebuie să se regăsească și în Secțiunea 3.3 a proiectului investițional.
- Bugetul proiectului trebuie să fie corelat cu devizul de cheltuieli și cu suma sprijinului solicitat.
- Înainte de completare, solicitantul verifică denumirea intervenției, codul formularului, ediția sau revizia și data publicării.

ATENȚIE. Formularele tipizate fac parte din dosarul cererii. Lipsa formularului corect, utilizarea unui formular aferent altei intervenții sau necorelarea datelor dintre cerere, proiectul investițional și deviz poate afecta examinarea cererii.

Modelele de formulare descrise în prezenta anexă se aplică în versiunea aprobată prin ordin al directorului Agenției de plăți.

Anexa A2. Instrucțiuni de completare a formularelor DR-09

Prezenta anexă explică modul de completare a formularelor utilizate pentru depunerea cererii de sprijin la intervenția DR-09. Dacă formularul publicat de Agenția de plăți diferă de modelul descris aici, se utilizează formularul publicat pentru apelul respectiv.

A2.1 Reguli generale de completare

- Formularele se completează integral, în format electronic, fără corecturi manuale.
- Datele se înscriu exact ca în documentele oficiale: extrasul din Registrul de stat, certificatul de înregistrare, actele de identitate, documentele bancare, actele de deținere a terenurilor sau bunurilor și actele permise.

- Sumele se indică în lei moldovenești. Aceleași sume trebuie să coincidă în cerere, în proiectul investițional, în buget și în devizul de cheltuieli.
- Cererea se semnează de solicitant sau de reprezentantul legal, în modalitatea stabilită prin anunțul apelului, pe suport de hârtie sau în formă electronică.

A2.2 Câmpuri completate de Agenția de plăți

Câmpurile din blocul introductiv, privind subdiviziunea teritorială, numărul și data înregistrării manuale sau electronice, funcționarul public responsabil, semnătura acestuia și codul dosarului, se completează de Agenția de plăți. Solicitantul nu modifică aceste câmpuri și nu înscrie date în locul funcționarului. De asemenea, coloanele rezervate semnăturii funcționarului din partea introductivă și Partea D a cererii se completează de Agenția de plăți la înregistrare.

A2.3 Completarea Părții A, date despre solicitant

A1. Datele întreprinderii. Denumirea completă, inclusiv forma organizatorică și codul fiscal (IDNO) vor coincide cu extrasul din Registrul de stat. Se indică și activitatea economică principală prin codul CAEM (selectat din Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28 din 07 mai 2019, în coroborare cu genul de activitate indicat în extrasul din Registrul de stat la persoanelor juridice. Fermierul va analiza ca codul CAEM inclus să corespundă cu activitățile selectate ca componente ale proiectului.

Alte elemente stabilite în A1: adresa de comunicare electronică și numărul de identificare din Registrul fermierilor, de la data punerii în funcțiune a acestuia. Categoria de întreprindere se bifează dintre microîntreprindere, întreprindere mică, mijlocie sau mare, potrivit criteriilor de salariați și cifră de afaceri indicate în formular.

NOTĂ. Categoria de întreprindere prezintă relevanță directă pentru încadrarea ca **nou fermier**, definiția de la pct. 7.17 din PSPA vizând exclusiv întreprinderile micro sau mici. Un solicitant care bifează categoria de întreprindere mijlocie sau mare nu se poate încadra ca nou fermier.

A2. Administratorul întreprinderii. Datele se completează conform actului de identitate. Data nașterii permite verificarea condiției de vârstă pentru tânărul fermier, apreciată la data depunerii cererii. Genul administratorului susține încadrarea ca femeie-fermieră, care se verifică însă potrivit definiției complete din PSPA, pct. 7.10: localitate rurală, fondator și administrator femeie, competențe și calificări corespunzătoare. Simpla calitate de administrator femeie nu este suficientă.

A3. Statutul solicitantului. Se bifează o singură categorie aplicabilă: tânăr fermier, nou fermier, femeie-fermieră, migrant revenit, fermier care deține o suprafață de teren agricol mai mare de 10 ha sau fermier. Statutul bifat trebuie să corespundă încadrării din Secțiunea 5.1 a proiectului investițional și să fie susținut de documentele anexate.

A4. Reprezentantul solicitantului. Se completează numai dacă cererea se depune prin reprezentant, cu indicarea documentului confirmativ sau a codului din Registrul împuternicirilor de reprezentare MPower.

A5. Datele bancare. Se completează conform documentului emis de bancă. Contul IBAN trebuie să fie deschis în lei moldovenești.

A6. Beneficiarul efectiv. Se indică toate persoanele fizice sau juridice care dețin cote de participare, cu IDNP sau IDNO, vârsta, în cazul persoanelor fizice, și cota-parte în procente. Rubrica permite

identificarea beneficiarului efectiv și a grupului de întreprinderi din care face parte solicitantul, relevantă atât pentru cumulul de minimis, cât și pentru verificarea condițiilor artificiale.

A7. Legătura cu alte persoane fizice și juridice. Se răspunde la o întrebare, prin bifare, privind aflarea în cadrul unui grup de persoane fizice și/sau juridice, prin prisma noțiunii de fermier (art.4 din Legea nr.126/2025). Dacă răspunsul este afirmativ, se va completa Formularul privind declararea calității de fermier, conform formularului tipizat, aprobat de Agenția de plăți și publicat pe pagina web oficială.

ATENȚIE. Rubricile A6 și A7 nu sunt formalități. Ele permit Agenției de plăți să verifice existența persoanelor afiliate, relevante pentru cheltuielile neeligibile prevăzute la subpct. 9.7 din PSPA, pentru cumulul ajutoarelor de minimis la nivelul grupului de întreprinderi și pentru aplicarea clauzei de eludare. Răspunsurile incomplete sau inexacte pot conduce la respingerea cererii.

A2.4 Completarea Părții B, informații privind proiectul investițional

B1. Sectorul de activitate și tipul investiției. Sectorul se bifează după obiectul principal al investiției: vegetal, zootehnic pentru creșterea bovinelor sau zootehnic pentru alte tipuri de animale, cu excepția porcinelor. Bifarea determină plafonul aplicabil, potrivit Tabelului 1.3. Se indică suprafața agricolă gestionată, în hectare, și numărul de animale, exprimat în UVM, calculat cu ajutorul coeficienților din Anexa A7 (fermierul poate utiliza calculatorul de pe pagina web AIPA).

B2. Locul de implementare a investiției. Se completează raionul, localitatea, adresa exactă și numerele cadastrale. Locul implementării trebuie să fie în mediul rural.

B3. Acțiunile eligibile incluse în proiect. Se bifează toate acțiunile aplicabile, cel puțin două, dintre care cel puțin una din lista acțiunilor principale. Componentele desemnate ca secundare se includ numai împreună cu o acțiune principală și corelate cu investiția pentru care se solicită sprijin. Bifarea uneia dintre acțiunile 5.5.9-5.5.16 obligă la completarea și anexarea Declarației privind ajutorul de minimis.

B4. Componentele proiectului. Se indică acțiunea propriu-zisă ori bunul care urmează a fi achiziționat, inclusiv unitatea de măsură, de exemplu procurarea a 8 bovine, modernizarea unui depozit cu o suprafață determinată în metri pătrați, achiziționarea unei linii de sortare a fructelor sau defrișarea unei plantații cu o suprafață determinată în hectare.

B5. Datele financiare ale proiectului. Se completează valoarea totală a proiectului investițional, cheltuielile eligibile conform acțiunilor bifate la B3, cu indicarea separată a componentei de ajutor de minimis, suma sprijinului solicitat, de maximum 70% din cheltuielile eligibile și în limita plafonului sectorial, precum și contribuția proprie, de minimum 30%. Plafonul se aplică la suma sprijinului, nu la valoarea totală a proiectului. Dacă sprijinul calculat depășește plafonul, diferența se acoperă din contribuția solicitantului. Datele financiare din cerere coincid cu proiectul investițional, cu bugetul și cu devizul.

B6. Indicatorii de rezultat vizați. Se bifează, cu „DA” sau „NU”, indicatorii R.4, R.10, R.19, R.32, R.33 și R.34. Bifarea indicatorului R.34 impune indicarea numărului de locuri de muncă planificate a fi create, care trebuie să corespundă încadrării declarate la criteriul 6 din grila de selectare.

A2.5 Completarea Părții C, declarații și angajamente

Partea C se citește integral înainte de semnare. Prin bifarea celor unsprezece declarații, solicitantul confirmă acordul privind prelucrarea datelor, luarea la cunoștință a politicii anti-mită, angajamentul de întreținere a investiției, absența insolvabilității sau lichidării, lipsa dublei finanțări, rezonabilitatea prețurilor, obligația de restituire în caz de încălcare, angajamentul anticorupție, absența condițiilor artificiale, acceptarea controalelor și veridicitatea informațiilor. Declarațiile produc efecte juridice. Nu se semnează formularul dacă informațiile declarate nu sunt corecte sau complete. Conținutul fiecărei declarații este explicat în Anexa A5.

A2.6 Completarea Părții D, lista documentelor anexate

Partea D se completează după pregătirea dosarului. Se fac înscrieri numai în dreptul documentelor anexate efectiv, cu indicarea paginilor la care se află fiecare document, și se semnează în dreptul fiecărei poziții. Pentru actele care nu sunt relevante solicitantului vizat, se va bifa semnul "X", la rubricile corespunzătoare coloanei "Paginile".

A2.7 Completarea formularelor separate

Declarația privind ajutorul de minimis. Se completează dacă proiectul include acțiuni de la subpct. 5.5.9 la 5.5.16. Se indică datele de identificare ale reprezentantului legal și actul care atestă împuternicirea, apoi se bifează una dintre cele două variante: întreprinderea și grupul de întreprinderi nu au primit ajutor de minimis, sau au beneficiat de ajutoare de minimis, caz în care se completează tabelul cu anul acordării, denumirea întreprinderii, forma ajutorului, furnizorul, actul juridic în baza căruia a fost acordat și valoarea, în mii lei. Declarația se semnează de administrator sau de reprezentantul legal, cu indicarea funcției și a datei.

Declarația privind categoria solicitantului. Se indică codul intervenției și denumirea solicitantului, apoi se aplică semnătura exclusiv în dreptul categoriei în care se încadrează solicitantul: start-up, respectiv fermier care accesează subvenții pentru prima dată; tânăr fermier, respectiv fermier cu vârsta sub 40 de ani; sau mic fermier, respectiv fermier care declară suprafețe de până la 10 hectare. Categoriile sunt stabilite în corespundere cu HG nr. 260/2025.

NOTĂ. Categoriile din Declarația privind categoria solicitantului servesc raportării indicatorilor din Agenda de reforme și **nu se confundă** cu profilurile punctate la criteriul 1 din grila de selectare, nici cu categoriile de solicitanți eligibili de la pct. 5.1 din fișă. Definiția categoriei „tânăr fermier” din această declarație, respectiv vârsta sub 40 de ani, este mai restrânsă decât definiția din PSPA, pct. 7.27, care prevede intervalul 18–40 de ani și condiții suplimentare privind exploatarea, fondarea, administrarea și competențele.

A2.8 Completarea proiectului investițional

Proiectul investițional se completează pe formularul tipizat Proiect investițional DR-09, integral, inclusiv secțiunile privind criteriile de selectare, calendarul de implementare, fezabilitatea economică și analiza riscurilor. Acțiunile din proiect coincid cu cele bifate în cerere, iar bugetul coincide cu datele financiare din cerere și cu devizul. Durata de implementare nu poate depăși 36 de luni și se calculează de la data semnării contractului administrativ sau a emiterii actului administrativ individual. La planificarea calendarului se ia în calcul perioada de evaluare a proiectului. Conținutul detaliat al fiecărei secțiuni este prezentat în secțiunea 3.2 a prezentului ghid.

A2.9 Verificare la completarea formularelor

Această verificare completează lista generală din secțiunea 3.6 și vizează strict completarea formularelor. Înainte de semnare, solicitantul confirmă că este utilizat formularul corect, că toate câmpurile obligatorii sunt completate, că datele coincid între cerere, proiectul investițional, buget și deviz, că rubricile A6 și A7 sunt completate și că declarațiile separate aplicabile sunt anexate.

ATENȚIE. Neconcordanțele dintre cerere, proiectul investițional, buget, deviz și documentele anexate pot afecta examinarea cererii. Lipsa unui document obligatoriu poate duce la respingerea dosarului sau la solicitarea clarificărilor prin notificare, în condițiile legii.

Anexa A3. Lista documentelor justificative

Prezenta anexă explică documentele care se anexează la cererea de sprijin pentru DR-09. Lista obligatorie este cea din Partea D a formularului aprobat de Agenția de plăți pentru apelul respectiv. Dacă lista din formularul publicat diferă de prezenta anexă, se aplică formularul publicat pentru apel. Prezenta anexă este consecventă cu Tabelele 3.4 și 3.5 din secțiunea 3.4.

A3.1 Reguli generale

- Documentele aplicabile se depun odată cu cererea, în forma și ordinea din Partea D.
- Documentele marcate „obligatoriu” se depun în toate cazurile; cele marcate „după caz” numai dacă se aplică investiției sau statutului solicitantului.
- Documentele trebuie să fie lizibile, valabile și corelate cu cererea, cu proiectul investițional, cu bugetul și cu devizul.
- Documentele înscrise în Partea D trebuie anexate efectiv, cu indicarea paginilor.

Tabelul A3.1. Documentele dosarului DR-09

Nr.	Document	Regim	Când se aplică
1	Cererea de sprijin DR-09, pe formular tipizat	Obligatory	În toate cazurile.
2	Proiectul investițional viabil, pe formular tipizat	Obligatory	În toate cazurile; termen maxim de implementare 36 de luni.
3	Documentația de proiect tehnic și devizul de cheltuieli	După caz	Pentru lucrări sau investiții care necesită proiect tehnic; verificate de specialiști cu certificat de atestare tehnico-profesională.
4	Copia actelor permissive, inclusiv avizul de racordare	După caz	Conform Legii nr. 160/2011 și naturii investiției.
5	Dovada competențelor profesionale ale administratorului sau ale angajatului	Obligatory	În toate cazurile; diplomă de profil, certificat de formare, instruire de minimum 40 de ore sau angajat cu calificare corespunzătoare.
6	Dovada deținerii legale a bunurilor imobile sau a suprafețelor agricole	Obligatory	Când investiția se realizează pe teren sau pe bun imobil; proprietate, arendă, comodat sau alt drept legal.
7	Copia autorizației sanitare veterinare a exploatației	După caz	Pentru investițiile în exploatații zootehnice.

Nr.	Document	Regim	Când se aplică
8	Dovada înregistrării apicultorilor, respectiv extrasul din Sistemul informațional „BeeProtect”	După caz	Pentru solicitanții care desfășoară activitate apicolă, potrivit subpct. 5.6.5 din fișa DR-09.
9	Dovada deținerii calității de membru al unei asociații de profil din domeniul vizat	Obligatori	Potrivit subpct. 5.6.6 din fișa DR-09
10	Extras din Registrul ONVV	După caz	În cazul defrișării plantațiilor viticole.
11	Oferta pentru investițiile ce urmează a fi demarate și procesul-verbal de justificare a alegerii ofertei	Obligatori	În toate cazurile; susține declarația C.6 privind rezonabilitatea prețurilor.
12	Declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit	Obligatori, dacă se aplică	Pentru acțiunile de la subpct. 5.5.9 la 5.5.16.
13	Declarația privind categoria solicitantului, conform Agendei de reforme	Obligatori	În toate cazurile, potrivit HG nr. 260/2025.
14	Formularul privind declararea calității de fermier	După caz	Doar dacă este înregistrat răspuns afirmativ la rubrica A.7 din cerere

A3.2 Document depus după aprobarea proiectului

Nr.	Document	Momentul depunerii	Observații
1	Dovada contribuției proprii	După aprobarea proiectului investițional	Extras de cont, contract de credit sau de intenție, contract de împrumut. Pentru sprijinul în avans, în termen de două luni de la emiterea actului administrativ individual sau de la semnarea contractului administrativ de finanțare.

Dovada contribuției proprii nu este condiție pentru depunerea inițială. Devine necesară după aprobare, înainte de acordarea avansului.

A3.3 Verificarea dosarului de documente

Această verificare completează lista generală din secțiunea 3.6 și vizează strict completitudinea documentelor. Solicitantul confirmă că sunt anexate documentele obligatorii și cele aplicabile „după caz”, că actele permissive sunt valabile, că dreptul asupra terenurilor sau bunurilor este demonstrat, că documentele pentru statutul special sunt anexate dacă statutul este revendicat pentru punctaj și că documentele înscrise în Partea D sunt anexate efectiv, cu indicarea paginilor.

ATENȚIE. Lista din prezenta anexă este un instrument de verificare. Lista care obligă este Partea D a formularului aprobat de Agenția de plăți pentru apelul respectiv. Documentele lipsă, nevalabile sau necorelate cu cererea pot afecta examinarea dosarului.

Anexa A4. Fișa de autoevaluare a eligibilității și a punctajului

Prezenta fișă ajută solicitantul să verifice, înainte de depunere, dacă proiectul are risc de neeligibilitate și ce punctaj estimativ poate obține. Fișa are caracter orientativ și nu înlocuiește verificarea Agenției de plăți (a se vedea secțiunea 2.5).

Reguli. „Da” înseamnă că se trece la pasul următor. „Nu” înseamnă oprire temporară; situația se corectează înainte de depunere, dacă remedierea este posibilă. Dacă situația nu poate fi corectată până la expirarea termenului apelului, cererea are risc major de neeligibilitate. Punctajul se estimează numai după ce toate condițiile obligatorii de eligibilitate sunt bifate cu „Da”. Eligibilitatea și punctajul sunt filtre diferite: mai întâi eligibilitatea, apoi punctajul. Întrebările neaplicabile solicitantului, se evită.

A4.1 Etapa 1. Verificarea eligibilității

Tabelul A4.1. Verificarea eligibilității la DR-09

Nr.	Întrebare de verificare	Da	Nu	Unde verific
1	Solicitantul este tânăr fermier sau nou fermier, conform definițiilor din PSPA?	☐	☐	Cerere DR-09, rubrica A3; acte de înregistrare
2	Solicitantul nu a beneficiat anterior de sprijin financiar din FNDAMR?	☐	☐	Declarații; evidențele Agenției de plăți
3	Acesta este primul și singurul proiect DR-09 în perioada PSPA 2026–2030?	☐	☐	Declarații; evidențele Agenției de plăți
4	Solicitantul nu se află în insolabilitate sau lichidare?	☐	☐	Declarația C.4
5	Activitatea și investiția se realizează în mediul rural?	☐	☐	Cerere, rubricile A1 și B2; CUATM
6	Există drept legal de deținere sau de folosință asupra terenului ori bunului vizat de investiție?	☐	☐	Acte de proprietate, arendă, comodat
7	Solicitantul este înregistrat în Registrul fermierilor, dacă cerința este aplicabilă potrivit apelului?	☐	☐	Cerere, rubrica A1; Registrul fermierilor
8	Investiția nu vizează creșterea porcinelor?	☐	☐	Cerere, rubricile B1 și B3; proiect investițional
9	Există proiect investițional viabil, completat integral pe formularul DR-09?	☐	☐	Proiect investițional DR-09
10	Durata de implementare planificată nu depășește 36 de luni?	☐	☐	Proiect investițional, secțiunile 1 și 6
11	Proiectul include cel puțin două acțiuni eligibile?	☐	☐	Cerere, rubrica B3; proiect investițional, secțiunea 3.3
12	Cel puțin una dintre acțiuni este principală, iar componentele secundare nu sunt propuse singure?	☐	☐	Cerere, rubrica B3; Tabelul 1.4
13	Suprafețele vizate respectă limitele minime și maxime ale intervenției?	☐	☐	Proiect investițional; acte de teren; Tabelul A7.1

Nr.	Întrebare de verificare	Da	Nu	Unde verific
14	Densitatea de plantare respectă valorile minime pe specii, aplicate proporțional suprafeței?	☐	☐	Proiect investițional; Tabelul A7.3
15	Dacă proiectul este zootehnic, efectivul depășește plafonul exploatațiilor nonprofesionale?	☐	☐	RSA; autorizația sanitară veterinară
16	Sunt asigurate competențele profesionale ale administratorului sau ale unui angajat?	☐	☐	Diplomă, certificat, contract de muncă
17	Actele permissive necesare sunt disponibile, dacă se aplică?	☐	☐	Autorizații, certificate, aviz de racordare
18	Este demonstrată capacitatea de cofinanțare de minimum 30% din cheltuielile eligibile?	☐	☐	Proiect investițional, buget
19	Componenta de minimis este identificată, dacă proiectul include acțiuni 5.5.9–5.5.16?	☐	☐	Cerere, rubrica B5; declarația de minimis
20	Dosarul include documentele obligatorii din Partea D?	☐	☐	Cerere, Partea D; Anexa A3
21	Nu există indicii de creare artificială a condițiilor?	☐	☐	Declarația C.9; Anexa A6

A4.2 Etapa 2. Estimarea punctajului

Tabelul A4.2. Estimarea punctajului la DR-09

Criteriul	Punctaj maxim	Punctaj estimat
1. Profilul solicitantului și suprafața de teren deținută	20	_____
2. Sectorul prioritar al investiției	20	_____
3. Procesarea cu preponderență a producției proprii	15	_____
4. Tehnologii inovative sau de digitalizare	10	_____
5. Relevanța și sustenabilitatea proiectului investițional	15	_____
6. Numărul locurilor de muncă create	10	_____
7. Impactul economic al proiectului investițional	10	_____
Total estimat	100	_____

Punctajele pe subcriterii se aplică potrivit grilei detaliate din secțiunea 2.4 și din anexa nr. 5 la PSPA. În cadrul fiecărui criteriu se alege un singur subpunctaj. Sub 40 de puncte proiectul nu atinge pragul minim de selecție; de la 40 de puncte în sus poate intra în selecție, dacă este eligibil, iar finanțarea depinde de clasament și de mijloacele financiare disponibile pentru intervenție.

A4.3 Concluzia autoevaluării

Rezultat	Concluzie
Toate condițiile obligatorii „Da” și punctaj estimat de minimum 40	Cererea poate fi pregătită pentru depunere.

Rezultat	Concluzie
Cel puțin o condiție obligatorie „Nu”	Risc major de neeligibilitate. Se corectează înainte de depunere.
Punctaj estimat sub 40	Proiectul nu atinge pragul minim de selecție și necesită consolidare pe criteriile cu pondere mare.
Punctaj estimat de minimum 40	Proiectul poate intra în selecție, dar finanțarea nu este garantată.

ATENȚIE. Punctajul estimat nu garantează finanțarea. Agenția de plăți stabilește eligibilitatea și punctajul final și selectează proiectele în ordinea descrescătoare a punctajului, în limita mijloacelor financiare disponibile pentru intervenție.

Anexa A5. Declarații și angajamente ale solicitantului

Prezenta anexă explică declarațiile și angajamentele asumate de solicitant prin semnarea cererii de sprijin. Declarațiile oficiale se completează și se semnează în Partea C a formularului tipizat aprobat de Agenția de plăți pentru apelul respectiv. Dacă formularul publicat diferă de prezenta anexă, se aplică formularul publicat pentru apel.

A5.1 Ce înseamnă declarația pe propria răspundere

Prin declarația pe propria răspundere, solicitantul confirmă că informațiile din cerere, din proiectul investițional și din documentele anexate sunt complete, exacte și veridice. Declarația constituie și îndeplinirea cerinței comune de bază de la subpct. 8.6 din PSPA. Declarația produce efecte juridice: dacă informațiile sunt false, incomplete sau create artificial, Agenția de plăți poate respinge cererea, poate reduce sprijinul sau poate recupera sumele acordate, în condițiile Legii nr. 126/2025.

A5.2 Declarațiile din Partea C a Cererii de sprijin DR-09

Tabelul A5.1. Conținutul declarațiilor și angajamentelor C.1–C.11

Poz.	Obiectul declarației sau al angajamentului	Legătura normativă
C.1	Acordul privind colectarea și prelucrarea datelor cu caracter personal și efectuarea controalelor administrative încrucișate cu alte baze de date.	PSPA, subpct. 8.4 și 8.5; secțiunea 5.5
C.2	Luarea la cunoștință a prevederilor Declarației de politică anti-mită a Agenției de plăți, care impune o cultură de toleranță zero față de actele de corupere, precum și a prevederilor art. 324 și 325 din Codul penal.	Codul penal, art. 324 și 325
C.3	Angajamentul de a întreține obiectul investiției în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat și cu termenele stabilite la pct. 13 din PSPA.	PSPA, pct. 13; fișa DR-09, pct. 5.3; secțiunea 4.7
C.4	Confirmarea că întreprinderea nu se află în procedură judiciară de insolvabilitate sau de lichidare.	PSPA, subpct. 8.3

Poz.	Obiectul declarației sau al angajamentului	Legătura normativă
C.5	Confirmarea că cheltuielile incluse în proiect nu au fost și nu vor fi finanțate din alte surse publice pentru aceleași costuri, cu excepția proiectelor finanțate din surse externe.	Legea nr. 126/2025, art. 7 alin. (2); secțiunea 1.3
C.6	Confirmarea că prețurile incluse în proiectul investițional au fost verificate și fundamentate prin prisma rezonabilității la etapa de elaborare.	Susținută prin ofertele și procesul-verbal de justificare din dosar
C.7	Angajamentul de a restitui, în termen de 15 zile, suma plăților acordate, în cazul încălcării obligațiilor asumate sau a criteriilor de eligibilitate ori al intentării procedurii falimentului, a procedurii simplificate a falimentului sau a procedurii de dizolvare cu lichidare, în perioada în care nu s-au împlinit termenele-limită stabilite de Guvern.	Legea nr. 126/2025, art. 28; secțiunea 5.3
C.8	Angajamentul de a nu comite acțiuni de corupere activă și de a reclama conducerii Agenției de plăți și/sau organelor de drept cazurile de corupere pasivă sesizate în legătură cu accesul la mijloacele FNDAMR.	Codul penal, art. 324 și 325
C.9	Confirmarea că condițiile de eligibilitate nu au fost create în mod artificial în vederea obținerii sprijinului financiar. Aceasta este declarația anti-eludare.	Legea nr. 126/2025, art. 34; Anexa A6
C.10	Angajamentul de a permite efectuarea oricăror controale administrative, la fața locului sau prin teledetecție, de către Agenția de plăți ori de alte instituții delegate, fără a le împiedica.	PSPA, subpct. 8.7; Legea nr. 126/2025, art. 32
C.11	Confirmarea că toate informațiile din cerere și din documentele anexate sunt complete, exacte și veridice, cu înțelegerea că declarațiile false atrag consecințele prevăzute de legislația în vigoare.	PSPA, subpct. 8.6

A5.3 Declarația finală din proiectul investițional

Formularul Proiect investițional DR-09 se încheie cu o declarație distinctă, prin care solicitantul confirmă că informațiile din proiect sunt complete, exacte și veridice; că proiectul respectă condițiile de eligibilitate prevăzute în fișa de intervenție DR-09; că se angajează să implementeze proiectul în termenul asumat și să mențină investiția și activitatea agricolă pe durata perioadei de monitorizare, în conformitate cu pct. 13 din PSPA; că permite efectuarea controalelor de către Agenția de plăți sau instituțiile delegate; și că furnizează autorității de management și Agenției de plăți toate informațiile necesare pentru monitorizarea și evaluarea PSPA, inclusiv prin participarea la anchetele anuale ale beneficiarilor.

Această declarație se semnează separat de declarațiile din Partea C a cererii și se completează cu numele, funcția, semnătura și data.

A5.4 Declarațiile depuse ca formulare separate

Declarația privind valoarea ajutorului de minimis primit se completează pe formularul tipizat aprobat de Agenția de plăți, dacă proiectul include acțiuni de la subpct. 5.5.9 la 5.5.16. Solicitantul declară ajutoarele de minimis primite de întreprindere și de grupul de întreprinderi din care face

parte, pentru anul acordării ajutorului și cei doi ani calendaristici precedenți. Dacă nu a primit ajutor de minimis, se bifează opțiunea corespunzătoare; dacă a primit, se completează integral tabelul.

Declarația privind categoria solicitantului, conform indicatorilor din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere, se completează în toate cazurile, prin aplicarea semnăturii în dreptul unei singure categorii: start-up, tânăr fermier sau mic fermier, potrivit HG nr. 260/2025.

Formularul privind declararea calității de fermier este un act completat după caz, doar pentru solicitanții care declară prin cerere că fac parte dintr-un grup. Temei pentru acest document adițional îl servește art. 32 alin. (3) din Legea nr. 126/2025.

A5.5 Efectele semnării declarațiilor

Declarațiile semnate pe propria răspundere nu sunt confirmări formale. Ele pot fi verificate de Agenția de plăți în orice etapă: la depunere, la evaluare, la implementare, la plata tranșei finale și în perioada de monitorizare. Declarațiile false sau incomplete pot conduce la respingerea cererii, la recuperarea sumelor sau la aplicarea sancțiunilor, în condițiile legii.

A5.6 Verificare înainte de semnare

Această verificare completează secțiunea 3.6 și vizează strict actul semnării. Solicitantul confirmă că a citit integral Partea C, că toate cele unsprezece declarații bifate corespund situației reale a exploatației și a proiectului, că declarația de minimis este completată dacă se aplică, că declarația privind categoria solicitantului este semnată în dreptul categoriei corecte și că cererea și proiectul investițional sunt semnate de persoana autorizată.

ATENȚIE. Declarațiile din Partea C fac parte din dosar și pot fi verificate de Agenția de plăți în orice etapă. Prin semnare, solicitantul își asumă răspunderea pentru exactitatea lor.

Anexa A6. Condiții artificiale și clauza de eludare

Prezenta anexă explică situațiile în care condițiile de eligibilitate, de punctaj sau de prioritate pot fi considerate create în mod artificial. Temeiul este clauza de eludare: nu se acordă niciun avantaj persoanelor în privința cărora s-a stabilit că au fost create, în mod artificial, condițiile necesare în vederea obținerii unor avantaje, contrar obiectivelor actelor normative relevante (Legea nr. 126/2025, art. 34). Solicitantul confirmă respectarea acestei clauze prin declarația anti-eludare din Partea C a cererii, poziția **C.9**.

A6.1 Ce înseamnă condiție artificială

O condiție artificială apare când o situație este creată formal, pe hârtie, pentru a îndeplini aparent o condiție de eligibilitate, de punctaj sau de prioritate. Elementul esențial este diferența dintre forma documentară și realitatea economică. Clauza se aplică numai dacă s-a stabilit că avantajul a fost creat artificial. Un simplu indiciu nu conduce automat la respingere; Agenția de plăți verifică documentele, realitatea economică și explicațiile solicitantului.

A6.2 Situații care pot ridica risc

Tabelul A6.1. Situații care pot ridica risc de condiții artificiale

Nr.	Situație de risc	Explicație practică
1	Transfer formal al administrării	Administratorul este schimbat doar pentru a obține statutul de tânăr fermier sau de femeie-fermieră, fără implicare reală în gestiunea exploatației.
2	Înființarea formală a unei întreprinderi noi	O întreprindere nouă este creată doar pentru a revendica statutul de nou fermier, deși exploatația continuă aceeași activitate, controlată de altă persoană.
3	Divizarea formală a unei exploatații	Exploatația este împărțită pe mai multe persoane sau entități doar pentru a se încadra în limitele de suprafață sau pentru a obține punctajul aferent deținerii unei suprafețe de până la 10 ha.
4	Accesarea sprijinului prin persoană interpusă	Solicitantul figurează ca neavând sprijin anterior din FNDAMR, deși exploatația și activitatea au beneficiat efectiv de sprijin printr-o altă entitate controlată de aceleași persoane.
5	Arendă fără utilizare reală	Terenul este declarat în proiect, dar nu este lucrat efectiv de solicitant.
6	Declararea formală a unor animale	Animalele sunt declarate pentru a depăși pragul exploatațiilor nonprofesionale, dar nu se află real în exploatație.
7	Separarea artificială a proiectelor	Investiția este împărțită artificial pentru a evita plafoane, limite sau condiții, inclusiv regula unui singur proiect DR-09 pe durata PSPA.
8	Revendicarea formală a punctajului	Se bifează un criteriu de punctaj fără dovadă reală, de exemplu crearea de locuri de muncă fără intenție de angajare.
9	Prezentarea unei componente secundare ca investiție principală	Proiectul este construit astfel încât o componentă secundară să apară drept obiect principal, contrar logicii intervenției.

Nr.	Situație de risc	Explicație practică
10	Acte între persoane afiliate fără justificare economică	Actele par corecte, dar operațiunea nu are scop agricol real. A se vedea și subpt. 9.7 din PSPA, privind caracterul neeligibil al bunurilor și serviciilor dobândite de la persoane afiliate.

Aceste situații sunt indicii, nu constatări. Agenția de plăți examinează documentele, realitatea economică și explicațiile prezentate. Rubricile A6 și A7 ale cererii, privind beneficiarul efectiv și legăturile cu alte persoane fizice și juridice, servesc tocmai identificării acestor situații.

A6.3 Ce nu constituie, de regulă, condiție artificială

Nu constituie, de regulă, condiție artificială: extinderea reală a exploatației prin cumpărare sau arendă; preluarea reală a administrării de către un tânăr fermier sau o femeie-fermieră; schimbarea administratorului din motive reale, documentate; reorganizarea unei afaceri agricole cu scop economic real; asocierea între fermieri, dacă fiecare exploatație are activitate proprie reală; obținerea unui punctaj mai mare, dacă toate criteriile sunt reale și documentate.

A6.4 Dovezi care pot demonstra realitatea proiectului

Tabelul A6.2. Dovezi utile pentru a demonstra realitatea proiectului

Domeniu	Exemple de dovezi
Drept asupra terenului	Contract de vânzare-cumpărare, de arendă sau de comodat, extras cadastral, certificat eliberat de APL
Activitate agricolă reală	Facturi, registre, contracte de vânzare, evidențe contabile
Administrare reală	Decizii interne, contracte, specimene de semnătură bancară, documente de gestiune
Efective de animale	Date din RSA, autorizație sanitară veterinară, registre de exploatație
Investiție reală	Proiect tehnic, deviz, oferte și procesul-verbal de justificare, contracte, fotografii, acte permissive
Locuri de muncă	Contracte individuale de muncă, state de personal, declarații privind contribuțiile
Procesare	Evidența producției proprii, contracte de achiziție, registre de procesare
Contribuție proprie	Extras bancar, contract de credit, contract de împrumut

A6.5 Verificarea de către Agenția de plăți și efectele constatării

Agenția de plăți poate verifica existența condițiilor artificiale prin verificări administrative, controale încrucișate, controale la fața locului sau alte metode permise de lege. Dacă apar neclarități, solicitantul poate prezenta explicații și documente justificative, inclusiv ca urmare a notificării privind înlăturarea neconformităților. Constatarea condițiilor artificiale poate atrage neacordarea avantajului (Legea nr. 126/2025, art. 34), respingerea cererii, reducerea sprijinului sau recuperarea sumelor, după caz. Înainte de o decizie defavorabilă, solicitantul are dreptul de a fi audiat (Codul administrativ, art. 94).

A6.6 Auto-verificare înainte de depunere

Această verificare completează secțiunea 3.6 și vizează realitatea, în raport cu forma documentară. Solicitantul confirmă că: controlează real exploatarea, iar administratorul indicat conduce efectiv activitatea; terenurile și animalele declarate sunt deținute și utilizate real; proiectul nu este împărțit artificial; statutul special revendicat este real și documentat; punctajul estimat se bazează pe dovezi reale.

ATENȚIE. Declarația anti-eludare din cerere se citește înainte de semnare. Prin semnare, solicitantul confirmă că nu a creat artificial condițiile de eligibilitate, de punctaj sau de prioritate. Clauza se aplică numai atunci când Agenția de plăți stabilește existența condiției artificiale.

Anexa A7. Praguri, plafoane, densități de plantare și coeficienți UVM

A7.1 Praguri de suprafață și de efectiv

Tabelul A7.1. Limite de suprafață și de efectiv aplicabile la DR-09

Categoria vizată de proiect	Limita minimă	Limita maximă	Temei
Plantații pomicole, arbuști fructiferi, culturi legumicole, aromatice, condimentare și medicinale, plantații de viță de vie cu struguri de masă	0,5 ha	10 ha	Fișa DR-09, subpct. 5.4.1
Producerea legumelor în teren protejat	0,1 ha	10 ha	Fișa DR-09, subpct. 5.4.1
Plantații de viță de vie cu soiuri de struguri pentru vin	0,1 ha, cu densitatea de cel puțin 3 200 butuci/ha	10 ha	Fișa DR-09, subpct. 5.4.2
Efectiv de animale pentru care se solicită sprijin	Valori care depășesc plafonul stabilit pentru exploatarea nonprofesionale	Nu se stabilește	Fișa DR-09, subpct. 5.4.3; Legea nr. 221/2007, art. 18 alin. (14)
Melci	Nu se stabilește un plafon minim	Nu se stabilește	Fișa DR-09, subpct. 5.4.3

NOTĂ. La DR-09 nu se stabilesc plafoane maxime pentru dimensiunea totală a exploatarea deținute. Limitele din tabelul de mai sus se raportează la suprafețele vizate de proiect. Suprafața totală de teren agricol deținută prezintă relevanță exclusiv pentru punctajul la criteriul 1: peste 10 ha, solicitantul se încadrează la subpct. 1.5 și primește 2 puncte.

A7.2 Rata și plafoanele sprijinului

Tabelul A7.2. Rata și plafoanele sprijinului la DR-09

Element	Valoare	Unde se verifică
Rata sprijinului	70% din cheltuielile eligibile	Fișa DR-09, pct. 5.7 și pct. 8; cerere, rubrica B5

Element	Valoare	Unde se verifică
Contribuția proprie minimă	30% din cheltuielile eligibile, plus integral cheltuielile neeligibile	Fișa DR-09, subpct. 5.2.5; Anexa A8
Plafon, sectorul vegetal	Maximum 2 000 000 lei	Fișa DR-09, subpct. 5.7.1
Plafon, creșterea bovinelor	Maximum 3 000 000 lei	Fișa DR-09, subpct. 5.7.2
Plafon, alte tipuri de exploatații zootehnice	Maximum 1 500 000 lei	Fișa DR-09, subpct. 5.7.3

A7.3 Densitățile minime de plantare

Densitățile minime de plantare aplicabile la DR-09 sunt cele stabilite de fișa intervenției DR-01, subpct. 5.4.4 pentru speciile pomicole și subpct. 5.4.5 pentru pomușoare și căpșun, la care fișa DR-09 face trimitere la subpct. 5.4.1.

Tabelul A7.3. Densitățile minime de plantare, conform fișei DR-01

Specia	Densitatea minimă	Specia	Densitatea minimă
Măr	1 100 pomi/ha	Zmeur	6 300 plante/ha
Păr	1 667 pomi/ha	Căpșun	32 000 plante/ha
Gutui	952 pomi/ha	Coacăz	4 500 plante/ha
Prun	667 pomi/ha	Afin	3 300 plante/ha
Cireș	1 143 pomi/ha	Mur	2 200 plante/ha
Vișin, cais, persic	667 pomi/ha	Cătină	1 100 plante/ha
Nuc	278 pomi/ha	Aronie	4 000 plante/ha
Migdal	500 pomi/ha	Agriș	3 000 plante/ha
Alun	625 pomi/ha		

ATENȚIE. Din fișa DR-01 se preia **exclusiv densitatea minimă de plantare**. Suprafețele minime și maxime aplicabile la DR-09 sunt cele stabilite direct de fișa DR-09, la subpct. 5.4.1 și 5.4.2, redate în Tabelul A7.1, și nu se raportează la suprafețele minime prevăzute de fișa DR-01.

Densitatea este un raport la hectar și se aplică proporțional suprafeței efectiv plantate prin proiect. La 0,5 ha de măr sunt necesari cel puțin 550 de pomi, întrucât 1 100 pomi/ha înmulțit cu 0,5 ha egal 550. La 0,5 ha de nuc sunt necesari cel puțin 139 de pomi. La 0,8 ha de căpșun sunt necesare cel puțin 25 600 de plante.

NOTĂ. Pentru vița de vie cu soiuri de struguri pentru vin, densitatea minimă de 3 200 de butuci la hectar are temei propriu în fișa DR-09, subpct. 5.4.2, și nu este preluată din fișa DR-01, care nu stabilește densități pentru viță de vie.

Pentru legume, plante aromatice, condimentare și medicinale nu se stabilesc densități minime; se aplică numai limitele de suprafață din Tabelul A7.1.

Pentru speciile pomicole și de pomușoare care nu figurează în Tabelul A7.3 nu există o densitate minimă importată din fișa DR-01. În aceste situații, solicitantul fundamentează densitatea propusă în descrierea tehnică din proiectul investițional, potrivit tehnologiei de cultură aplicate.

A7.4 Coeficienții de conversie a efectivelor în UVM

La DR-09, unitatea vită mare nu constituie prag de eligibilitate. Ea se utilizează la completarea rubricii B1 din Cererea de sprijin, care solicită indicarea numărului de animale exprimat în UVM, precum și la descrierea exploatației în proiectul investițional.

Coeficienții de conversie pe categorii de animale sunt stabiliți prin anexa nr. 2 la HG nr. 235/2026. Agenția de plăți pune la dispoziție un instrument de calcul pe pagina sa oficială, la secțiunea privind conversia unităților de măsură pentru animale, accesibilă la adresa <https://aipa.gov.md/conversia-unitatilor-de-masura-pentru-animale-uvvm/>.

RECOMANDARE. Pentru calcularea efectivului în UVM, utilizați calculatorul publicat de Agenția de plăți la adresa indicată mai sus. Instrumentul aplică coeficienții în vigoare și elimină erorile de conversie manuală. Adresa se verifică înainte de utilizare, întrucât poate fi actualizată.

NOTĂ. Prezența unei specii în lista coeficienților de conversie nu înseamnă că specia este eligibilă: investițiile în sectorul de creștere a porcinelor nu sunt eligibile la DR-09, potrivit subpct. 5.4.4 din fișa intervenției.

Anexa A8. Bugetul proiectului și contribuția proprie

Prezenta anexă explică modul de fundamentare a bugetului proiectului investițional pentru DR-09. Bugetul oficial se completează în formularul tipizat al proiectului investițional aprobat de Agenția de plăți. Anexa nu înlocuiește formularul; ajută solicitantul să verifice dacă sumele sunt corecte și corelate cu cererea, cu proiectul investițional și cu devizul.

A8.1 Noțiuni financiare de bază

Tabelul A8.1. Noțiuni financiare de bază

Noțiune	Explicație practică
Valoarea totală a proiectului	Costul total al investiției, incluzând cheltuieli eligibile și neeligibile.
Valoarea fără TVA	Valoarea calculată fără taxa pe valoarea adăugată.
Cheltuieli eligibile	Cheltuieli care se iau în calcul pentru sprijinul financiar.
Cheltuieli neeligibile	Cheltuieli care rămân integral în sarcina solicitantului.
Sprijin calculat	Suma obținută prin aplicarea ratei de 70% la cheltuielile eligibile.
Plafon maxim	Suma maximă care poate fi acordată ca sprijin pentru sectorul respectiv.
Sprijin solicitat	Suma cerută, egală cu minimul dintre sprijinul calculat și plafonul aplicabil.
Contribuție proprie	Partea din investiție suportată de solicitant, respectiv diferența dintre valoarea totală a proiectului și sprijinul solicitat.

A8.2 Regula principală de calcul

Sprijinul se calculează numai din cheltuielile eligibile. Sprijinul calculat este egal cu cheltuielile eligibile înmulțite cu rata de 70%. Sprijinul solicitat este minimul dintre sprijinul calculat și plafonul maxim aplicabil sectorului. Contribuția proprie totală este egală cu valoarea totală a proiectului minus

sprijinul solicitat. Procentul minim de contribuție, de 30%, se raportează la cheltuielile eligibile; cheltuielile neeligibile se adaugă integral la contribuția proprie.

A8.3 Sursele contribuției proprii

Tabelul A8.3. Sursele contribuției proprii și documentele doveditoare

Sursa contribuției proprii	Document doveditor
Mijloace proprii	Extras din cont bancar
Credit bancar	Contract de credit sau scrisoare de intenție bancară
Împrumut	Contract de împrumut
Alte surse legale	Documentul justificativ aplicabil

La depunere, solicitantul indică sursa planificată în proiectul investițional. Dovada contribuției proprii se prezintă după aprobarea proiectului, în termen de două luni de la emiterea actului administrativ individual sau de la semnarea contractului administrativ de finanțare (a se vedea Anexa A3).

A8.4 Cheltuieli neeligibile

Sprijinul nu se calculează din cheltuielile neeligibile. Lista completă a cheltuielilor neeligibile comune este stabilită la pct. 9 din PSPA.

Tabelul A8.4. Cheltuieli neeligibile, conform pct. 9 din PSPA

Cheltuială neeligibilă	Referință
Taxa pe valoarea adăugată, cu excepția livrărilor de bunuri sau servicii pentru proiectele investiționale ale unităților administrativ-teritoriale, ale organizațiilor din domeniul cercetării și inovării și ale instituțiilor de învățământ cu profil agroalimentar, precum și a cheltuielilor necesare pentru funcționarea grupurilor de acțiune locală.	subpct. 9.1
Investițiile efectuate în orașele Chișinău sau Bălți, cu excepția celor efectuate de organizațiile din domeniul cercetării și inovării sau de instituțiile de învățământ cu profil agroalimentar.	subpct. 9.2
Achiziționarea de bunuri sau echipamente second-hand.	subpct. 9.3
Achiziția de autotractor.	subpct. 9.4
Achizițiile de mijloace de transport pentru persoane sau pentru uz personal.	subpct. 9.5
Cheltuielile pentru spațiile care deservește activitatea generală a exploatației agricole: spații administrative, săli de ședințe, spații de cazare, cu excepția investițiilor în dezvoltarea agroturismului.	subpct. 9.6
Bunurile și serviciile dobândite de la persoane afiliate.	subpct. 9.7
Bunurile imobile și părțile componente ale acestora dobândite prin acte juridice, cu excepția contractului de antrepriză.	subpct. 9.8
Comisioanele bancare, costurile garanțiilor bancare și cheltuielile similare.	subpct. 9.9
Costurile de schimb valutar, taxele și pierderile ocazionate de schimburile valutare.	subpct. 9.10
Costurile de instruire a șefului de montaj.	subpct. 9.11

Cheltuială neeligibilă	Referință
Beneficiul de deviz și contribuțiile de asigurări sociale, serviciile de instalare, de montaj și de transport, cu excepțiile prevăzute de PSPA.	subpct. 9.12
Achitățile efectuate în cadrul contractelor de schimb sau de cesiune, stingerea obligațiilor prin compensare, precum și achitățile efectuate către persoanele juridice înregistrate ori cu reședința în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență.	subpct. 9.13

În plus, nu se includ la cheltuieli eligibile cheltuielile fără legătură cu o acțiune eligibilă din Tabelul 1.4 și cheltuielile fără documente justificative. O cheltuială neeligibilă poate rămâne în proiect ca parte din valoarea totală, dar nu se ia în calcul la sprijin.

A8.5 Exemple de calcul

► Exemplu orientativ 19: Buget fără plafonare.

Cheltuieli eligibile de 1 000 000 lei. Rata de 70% determină un sprijin de 700 000 lei, iar contribuția proprie este de 300 000 lei. Dacă proiectul include și cheltuieli neeligibile de 120 000 lei, valoarea totală a proiectului este de 1 120 000 lei, iar contribuția proprie totală devine 420 000 lei.

► Exemplu orientativ 20: Buget cu plafonare, sectorul vegetal.

Cheltuieli eligibile de 3 200 000 lei într-un proiect din sectorul vegetal. Aplicarea ratei de 70% ar determina un sprijin calculat de 2 240 000 lei.

Plafonul aplicabil sectorului vegetal este de 2 000 000 lei. Întrucât sprijinul calculat depășește plafonul, sprijinul solicitat se limitează la 2 000 000 lei, iar diferența de 240 000 lei se adaugă la contribuția solicitantului.

Contribuția proprie devine 1 200 000 lei, adică diferența dintre cheltuielile eligibile și sprijinul aprobat, la care se adaugă integral eventualele cheltuieli neeligibile.

A8.6 Verificarea bugetului

Această verificare completează secțiunea 3.6 și vizează strict bugetul. Solicitantul confirmă că bugetul este completat în proiectul investițional, că fiecare cheltuială corespunde unei acțiuni eligibile bifate în cerere, că TVA și cheltuielile neeligibile sunt tratate corect, că rata de 70% este aplicată corect, că plafonul sectorial nu este depășit, că este evidențiată separat componenta de minimis, dacă se aplică, și că sumele coincid în cerere, în proiectul investițional și în deviz.

ATENȚIE. Un buget supradimensionat față de capacitatea de producție a exploatației sau o analiză superficială a pieței sunt printre principalele cauze de punctaj scăzut. Sprijinul se calculează numai din cheltuielile eligibile.

Anexa A9. Contacte, platforme și resurse oficiale ale Agenției de plăți

Prezenta anexă indică principalele contacte, platforme și resurse oficiale utile în pregătirea, depunerea, verificarea, implementarea și monitorizarea cererii. Pentru fiecare apel se verifică anunțul publicat de Agenția de plăți; informațiile publicate pentru apelul respectiv prevalează asupra oricărei versiuni tipărite a prezentului ghid.

A9.1 Contacte

Element	Informație
Instituție	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
Sediu	MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 162
Telefon	022 222 786
E-mail	aipa@aipa.gov.md
Pagina oficială	aipa.gov.md
Subdiviziunile teritoriale	aipa.gov.md/contacte/subdiviziuni-teritoriale
Autoritatea de management	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, maia.gov.md

Interacțiunea privind depunerea și dosarul se realizează frecvent prin subdiviziunea teritorială a Agenției de plăți în raza căreia se află exploatarea; formularele încep cu blocul „Subdiviziunea teritorială”.

A9.2 Platforme utilizate la depunere și verificare

Resursă	Pentru ce se folosește	Momentul utilizării
Platforma electronică de depunere indicată de Agenția de plăți în apel	Transmiterea cererii și a dosarului, dacă apelul prevede depunerea electronică	La depunere
Secțiunea „Verifică starea dosarului” de pe pagina oficială	Urmărirea statutului cererii după înregistrare	După depunere
Registrul împuternicirilor de reprezentare MPower	Reprezentarea solicitantului de către o altă persoană, în baza unei împuterniciri electronice	Înainte de depunere
Subdiviziunile teritoriale	Clarificări privind depunerea, documentele și statutul dosarului	Înainte și după depunere

A9.3 Registre și instrumente utile înainte de depunere

Resursă	Pentru ce se folosește	Observație practică
Registrul fermierilor (aipa.gov.md/registrul-fermierului)	Verificarea sau confirmarea înregistrării fermierului	Se verifică înainte de completarea cererii
Calculatorul de conversie în UVM (aipa.gov.md/conversia-unitatilor-de-masura-pentru-animale-uvvm/)	Calcularea efectivului exprimat în unități vită mare	Necesar la completarea rubricii B1 din cerere
Registrul prețurilor de referință (aipa.gov.md/registrul-preturilor-de-referinta)	Verificarea costurilor și a prețurilor orientative	Se consultă la întocmirea bugetului și la justificarea ofertelor
Registrul de stat al animalelor	Verificarea efectivelor declarate	Relevant pentru proiectele zootehnice

Resursă	Pentru ce se folosește	Observație practică
Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale și datele Biroului Național de Statistică	Verificarea încadrării localității în mediul rural	Se verifică înainte de stabilirea locului investiției
Calendarul apelurilor	Verificarea, la zi, a apelurilor active pentru care Agenția de plăți recepționează cereri	https://aipa.gov.md/calendarul-apelurilor-de-subventionare-finantare/

A9.4 Liste publice și grafice de verificare

Resursă	Pentru ce se folosește	Momentul utilizării
Lista solicitanților	Verificarea cererilor depuse și publicate de Agenția de plăți	După depunere
Lista beneficiarilor	Verificarea beneficiarilor aprobați și a informațiilor publice privind sprijinul	După aprobare
Lista de interdicții	Verificarea persoanelor aflate sub interdicții aplicabile	Înainte de depunere
Graficul verificărilor pe teren	Programarea controalelor la fața locului	În etapa de verificare
Graficul verificărilor postmonitorizare	Verificările din perioada de monitorizare	După implementare

Listele publice și graficele se regăsesc în secțiunea „Informații publice despre subvenții/sprijin financiar” de pe pagina oficială a Agenției de plăți.

ATENȚIE. Adresele, linkurile și datele de contact pot fi actualizate. Pentru apelul concret se utilizează întotdeauna informația publicată de Agenția de plăți la momentul lansării apelului. Dacă o adresă directă nu se deschide, resursa se caută pornind de la pagina principală și din secțiunea dedicată apelului.

Anexa A10. Calendar orientativ și termene-cheie ale procesului

Prezenta anexă prezintă etapele principale ale procesului de depunere, evaluare, contractare, implementare, plată și monitorizare pentru intervenția DR-09. Calendarul are caracter orientativ. Datele exacte se stabilesc prin actul de lansare a apelului, prin formularul aprobat de Agenția de plăți și prin actul administrativ individual sau contractul administrativ de finanțare.

A10.1 Calendarul orientativ al procesului

Termenele din acest calendar au naturi diferite: unele sunt termene legale, altele se stabilesc prin apel sau prin actul de finanțare, iar altele au caracter orientativ. Termenele orientative nu creează obligații și pot fi ajustate prin apel.

Tabelul A10.1. Calendarul orientativ al procesului

Nr.	Etapă	Responsabil principal	Reper orientativ	Rezultat
1	Lansarea apelului	MAIA	Actul de lansare a apelului, publicat cu cel puțin 20 de zile înainte de deschidere	Se publică perioada de depunere, bugetul și formularele aplicabile.

Nr.	Etapă	Responsabil principal	Reper orientativ	Rezultat
2	Pregătirea dosarului	Solicitant	Înainte și în perioada apelului	Cererea, proiectul investițional și documentele sunt pregătite.
3	Depunerea cererii	Solicitant	În perioada stabilită prin apel, de 30–90 de zile	Dosarul este depus la Agenția de plăți.
4	Înregistrarea cererii	Agenția de plăți	La depunere	Cererea primește număr de înregistrare și cod al dosarului.
5	Verificarea conformității	Agenția de plăți	După depunere	Se verifică formularul, semnăturile și documentele obligatorii.
6	Verificarea eligibilității	Agenția de plăți	După conformitate	Se stabilește dacă solicitantul și proiectul sunt eligibile.
7	Notificarea privind înlăturarea neconformităților, dacă este cazul	Agenția de plăți și solicitant	În termenul de zile lucrătoare indicat în notificare	Se prezintă actele solicitate suplimentar, însoțite de Borderou.
8	Evaluarea și punctarea	Agenția de plăți	După eligibilitate, în termenul de 90 de zile de la închiderea apelului	Proiectele eligibile primesc punctaj.
9	Selecția proiectelor	Agenția de plăți	După punctare	Proiectele se ordonează descrescător după punctaj.
10	Comunicarea sau publicarea rezultatelor	Agenția de plăți	După selecție	Solicitantul află rezultatul examinării.
11	Contestarea, dacă este cazul	Solicitant	În termen de 30 de zile de la comunicarea deciziei	Se depune cererea prealabilă.
12	Contractarea sau emiterea actului administrativ	Agenția de plăți și solicitant	După aprobarea proiectului	Solicitantul devine beneficiar.
13	Prezentarea dovezii contribuției proprii	Beneficiar	În termen de două luni de la emiterea actului sau de la semnarea contractului	Extras bancar, contract de credit sau de împrumut.
14	Plata avansului, în baza cererii de plată	Agenția de plăți	După dovada contribuției proprii și îndeplinirea condițiilor de finanțare	Se achită tranșa de avans, 50% din sprijinul aprobat.
15	Implementarea proiectului	Beneficiar	Cel mult 36 de luni; raportare trimestrială până	Investiția se realizează conform proiectului aprobat.

Nr.	Etapă	Responsabil principal	Reper orientativ	Rezultat
			la data de 10 a lunii următoare	
16	Cererea de plată a tranșei finale	Beneficiar	După finalizarea investiției	Se depun documentele confirmative pentru tranșa finală.
17	Verificarea finală	Agenția de plăți	După cererea de plată finală	Se verifică documentele și se pot efectua controale.
18	Plata tranșei finale	Agenția de plăți	După confirmarea eligibilității cheltuielilor	Se achită tranșa finală, în limita sprijinului eligibil confirmat.
19	Monitorizarea post-implementare	Beneficiar și Agenția de plăți	Perioada aplicabilă tipului de investiție, potrivit secțiunii 4.7	Se verifică menținerea investiției și respectarea angajamentelor.

A10.2 Termene-cheie care trebuie reținute

Tabelul A10.2. Termene-cheie

Termen	Ce înseamnă
20 de zile	Termenul minim de publicare a actului de lansare a apelului înainte de deschiderea perioadei de depunere.
30–90 de zile	Durata apelului de depunere a cererilor de sprijin.
Perioada de depunere	Se stabilește prin apel. Cererea se depune numai în această perioadă.
90 de zile	Termenul de examinare și soluționare a cererii, care curge din ziua imediat următoare încheierii apelului, pentru cererile complete.
Două luni	Termenul pentru prezentarea dovezii contribuției proprii, după aprobarea proiectului.
36 de luni	Termenul maxim pentru implementarea proiectului.
50% avans	Prima tranșă a sprijinului, după îndeplinirea condițiilor aplicabile.
50% final	A doua tranșă a sprijinului, după implementare și verificare.
30 de zile	Termenul de depunere a cererii prealabile de contestare, de la comunicarea deciziei.
Perioada de monitorizare	Durata diferă în funcție de tipul investiției, potrivit secțiunii 4.7: regula generală 5 ani; plantații viticole și pomicole, cel puțin 1/3 din durata de funcționare utilă; animale, 1–3 ani.

A10.3 Reguli practice pentru calcularea termenelor

- Termenul de implementare, de cel mult 36 de luni, se calculează de la data emiterii actului administrativ individual sau de la data semnării contractului administrativ de finanțare.
- Dovada contribuției proprii se prezintă în termen de două luni de la aceleași momente.

- La planificarea calendarului din Secțiunea 6 a proiectului investițional se ia în calcul perioada de evaluare a proiectului, întrucât termenul de implementare nu curge de la data depunerii cererii.
- Tranșa finală se solicită după implementare, cu documentele care confirmă realizarea investiției și cheltuielile eligibile; Agenția de plăți verifică și poate efectua controale la fața locului.
- Termenul indicat în notificarea privind înlăturarea neconformităților se exprimă în zile lucrătoare și curge de la data notificării.

ATENȚIE. Calendarul din prezenta anexă nu înlocuiește apelul publicat de Agenția de plăți. Datele exacte, termenele, formularele și regulile operaționale se verifică în anunțul apelului. Depunerea după expirarea termenului apelului nu se acceptă.

Aprobarea proiectului nu înseamnă plata automată a avansului: avansul se acordă numai după prezentarea dovezii contribuției proprii și îndeplinirea condițiilor din actul de finanțare. Orice modificare a acțiunilor, a bugetului, a termenelor sau a indicatorilor se face numai în condițiile actului administrativ individual sau ale contractului de finanțare.

FIȘA DE CONTROL AL DOCUMENTULUI

Prezenta fișă asigură trasabilitatea documentului.

Difuzarea documentului

Scopul difuzării	Structura	Modalitatea de transmitere
Aplicare	Subdiviziunile teritoriale ale Agenției de plăți	e-mailul de serviciu/INTRANET
Informare	Comunicate pe toate canalele de comunicare. Publicarea GS pentru DR-09 pe pagina web oficială la rubrica PSPA - Dezvoltare rurală - DR-09	Diseminare publică
Evidență și arhivare	Înregistrare în Registrul destinat proceselor descrise	Transmitere electronică către subdiviziunea responsabilă de metodologie, ulterior, după abrogare sau revizuire integrală, predat către arhiva internă.

Aprobarea documentului

Prezentul ghid se aprobă prin ordin al directorului Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, conform pct. 11 din PSPA 2026–2030.

Element de identificare	Detalii
Denumirea documentului	Ghidul solicitantului - Intervenția DR-09 „Sprijin pentru instalarea tinerilor și a noilor fermieri”
Codul documentului	GS-PSPA-DR-09
Ediția	I
Revizia	0
Data aprobării	10 august 2026
Numărul ordinului de aprobare	Anexa nr.5 la ordinul AIPA nr. 370 din 10.08.2026
Cauza modificării	Ediție inițială: intrarea în vigoare a PSPA din 23 iunie 2026